

کمیسیون مستقل حقوق بشر افغانستان
دفتر ساحوی کابل

گزارش سالانه آموزش و ترویج حقوق بشر

(دفتر ساحوی کابل، سال مالی ۱۳۹۷)

تاریخ: حمل ۱۳۹۷

کمیسیون مستقل حقوق بشر افغانستان
دفتر ساحوی کابل

شناسنامه اثر

گزارش سالانه آموزش و ترویج حقوق بشر (دفتر ساحوی کابل، سال مالی ۱۳۹۷)
دفتر ساحوی کابل کمیسیون مستقل حقوق بشر افغانستان
جوار اداره عالی تفتیش، جاده فیض محمدکاتب، دارالامان، ناحیه ششم، کابل، افغانستان
aihrc_kabul@yahoo.com
۰۷۹۰۶۹۰۰۱۰ و ۰۲۰۲۵۰۰۱۹۷
www.aihrc.org.af

عنوان:
تهیه کننده:
نشانی دفتر:
آدرس الکترونیکی:
شماره‌های تماس:
صفحه‌ی اینترنتی:

مقدمه

توسعه و ترویج حقوق بشر براساس ماده ۵۸ قانون اساسی، احکام قانون تشکیل، وظایف و صلاحیت‌های کمیسیون و هدف دوم برنامه استراتژیک و برنامه عمل کمیسیون، یکی از اهداف و مأموریت‌های مهم و کلیدی کمیسیون مستقل حقوق بشر افغانستان می‌باشد. کمیسیون همواره تلاش نموده است تا به منظور دسترسی شهروندان به حقوق بشری‌شان، از طریق آموزش حقوق بشر، سطح آگاهی عمومی را در زمینه مفهوم حقوق بشر ارتقاء بخشیده و شهروندان را در این زمینه توانمند بسازد.

ارتقاء دانش عمومی در زمینه حقوق بشر زمینه‌های تأمین و حمایت از حقوق بشر را در جامعه فراهم می‌سازد، به هر میزانیکه شهروندان از حقوق بشری خود آگاهی حاصل کنند به همان پیمان در دفاع از حقوق و آزادی‌های خود و دیگران پرداخته و در قبال نقض حقوق بشر حساس‌تر می‌شوند. این امر در نهایت منجر به رعایت و احترام حقوق بشر توسط ارگان‌های مسئول می‌گردد. بنابراین، آموزش حقوق بشر یکی از مهم‌ترین ابزارهای است که زمینه دسترسی شهروندان را به حقوق و آزادی‌های بشری‌شان مساعد می‌سازد.

با همه تلاش‌ها و فعالیت‌های زیادی که تاکنون در زمینه توسعه و ترویج حقوق بشر انجام شده‌است، هنوز تأمین حقوق بشر در افغانستان با چالش‌های فراوان روبرو می‌باشد. عواملی مانند ناامنی، موانع فرهنگی و سنتی، مشکلات اقتصادی و پایین بودن سطح آگاهی مردم از حقوق و آزادی‌های‌شان، چالش‌های اساسی‌اند که مانع دسترسی شهروندان به حقوق بشری‌شان می‌گردد.

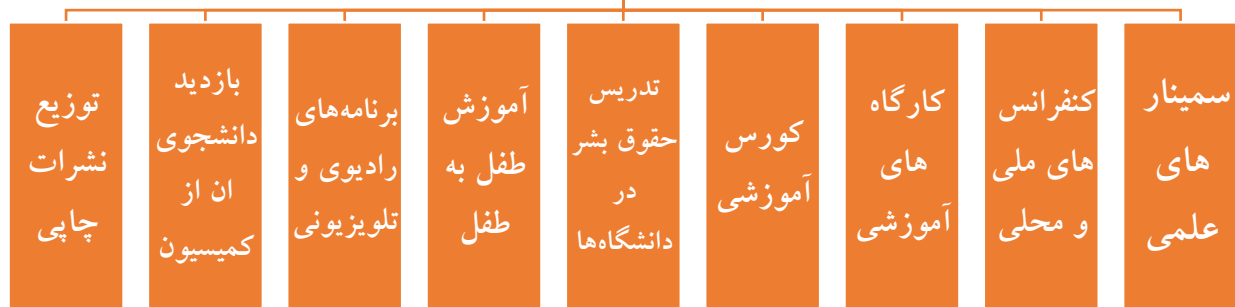
با توجه به این مهم، دفتر ساحوی کابل کمیسیون مستقل حقوق بشر افغانستان در جریان سال مالی ۱۳۹۷ همانند سال‌های گذشته، با راه‌اندازی برنامه‌های کوتاه مدت آموزشی، برگزاری کارگاه‌ها، سیمینارها، جلسات آموزشی، کنفرانس‌ها و برنامه‌های دراز مدت مانند راه‌اندازی کورس آموزش حقوق بشر، برنامه آموزش طفل به طفل و تدریس مضمون حقوق بشر در دانشگاه‌ها، توانسته است، تمام ولایات تحت پوشش خویش را پوشش داده و سطح آگاهی و دانش شمار زیادی از شهروندان کشور، از گروه‌های مختلف اجتماعی را در ولایات تحت پوشش این دفتر (ولایات کابل، پروان، پنجشیر، کاپیسا، میدان وردک، لوگر و غزنی) ارتقاء بخشیده و در زمینه مباحث و موضوعات گوناگون حقوق بشری آموزش دهد. فعالیت‌های متذکره از طریق بخش‌های برنامه‌ای این دفتر راه‌اندازی شده است. افراد و گروه‌های که در این برنامه‌ها آموزش دیده‌اند، شامل مدافعان و فعالان حقوق بشر، قضات، خازنوالان، منسوبین نهادهای دفاعی و امتی، وکلای مدافع، معلمین و استادان، دانشجویان، متنفذین، نمایندگان رسانه‌ها و سایر کارمندان ادارات دولتی، اعم از زنان و مردان می‌باشند.

علاوه بر آن، دفتر ساحوی کابل تلاش نموده برنامه‌های گسترده آگاهی‌دهی را از طریق نشر برنامه‌های رادیویی و تلویزیونی و توزیع نشرات، جزوات و ماهنامه حقوق بشر در تمام ولایات تحت پوشش راه اندازی نماید تا سطح آگاهی شهروندان در زمینه حقوق بشر از طریق رسانه‌های دیداری و شنیداری ارتقاء یابد. این برنامه‌ها به نوبه خود در گسترش و توسعه حقوق بشر مؤثر بوده است. افزایش مراجعین این دفتر نسبت به سال‌های گذشته، افزایش مراجعین کتابخانه کمیسیون به منظور استفاده از منابع موجود در آن و افزایش درخواست نهادهای اکادمیک مانند دانشگاه‌ها، مکاتب و سایر مراکز آموزشی جهت بازدید و سیر علمی به کمیسیون، نشانه‌های واضحی از مؤثریت فعالیت‌های آموزشی دفتر ساحوی کابل می‌باشد.

در گزارش حاضر کارکردها، دستاوردها و نتایج عملی فعالیت‌های دفتر ساحوی کابل در عرصه آموزش و ترویج حقوق بشر مورد بررسی قرار گرفته‌است؛ بخش‌های مختلف دفتر ساحوی کابل در انجام فعالیت‌های بررسی شده در این گزارش و حصول دستاوردها و نتایج آن نقش و سهم جدی داشته‌است؛ بخش تعلیمات حقوق بشر، بخش آمبودزمن، بخش حمایت و انکشاف حقوق زنان، بخش حمایت و انکشاف حقوق اطفال، بخش حمایت و انکشاف حقوق اشخاص دارای معلولیت و بخش مرکز منابع از بخش‌های برنامه‌ای اند که در طول سال مالی ۱۳۹۷ مطابق برنامه عمل سالانه، برنامه‌های آموزشی و ترویجی را تطبیق نموده و در این روند سهم جدی و مستقیم داشته‌اند. تمامی این فعالیت‌ها در گزارش حاضر مورد بررسی قرار گرفته‌است.

در روند تطبیق برنامه‌های آموزشی و آگاهی‌دهی حقوق بشر، دفتر ساحوی کابل مطابق برنامه عمل سالانه، از روش‌های مختلف و متناسب استفاده نموده‌است تا اقشار، اصناف و گروه‌های مختلف اجتماعی از خدمات آموزشی و آگاهی‌دهی حقوق بشر بهره‌مند شده و دانش مردم در این حوزه ارتقاء یابد. شیوه‌های آموزش و ترویج حقوق در نمودار زیر نشان داده شده و در بخش‌های مربوطه به صورت مفصل‌تر تشریح شده‌است.

شیوه‌های آموزش و ترویج حقوق بشر

گزارش حاضر توسط ریاست دفتر ساحوی کابل طراحی، اصلاح و بازنگری شده، معلومات مندرج این گزارش توسط همکاران بخش‌های تعلیمات حقوق بشر، آموزدمن، بخش حمایت و انکشاف حقوق زنان، بخش حمایت و انکشاف حقوق اطفال و بخش حمایت و انکشاف حقوق اشخاص دارای معلولیت جمع آوری گردیده و متن گزارش توسط آمر بخش تعلیمات حقوق بشر دفتر ساحوی کابل نوشته و تهیه گردیده است.

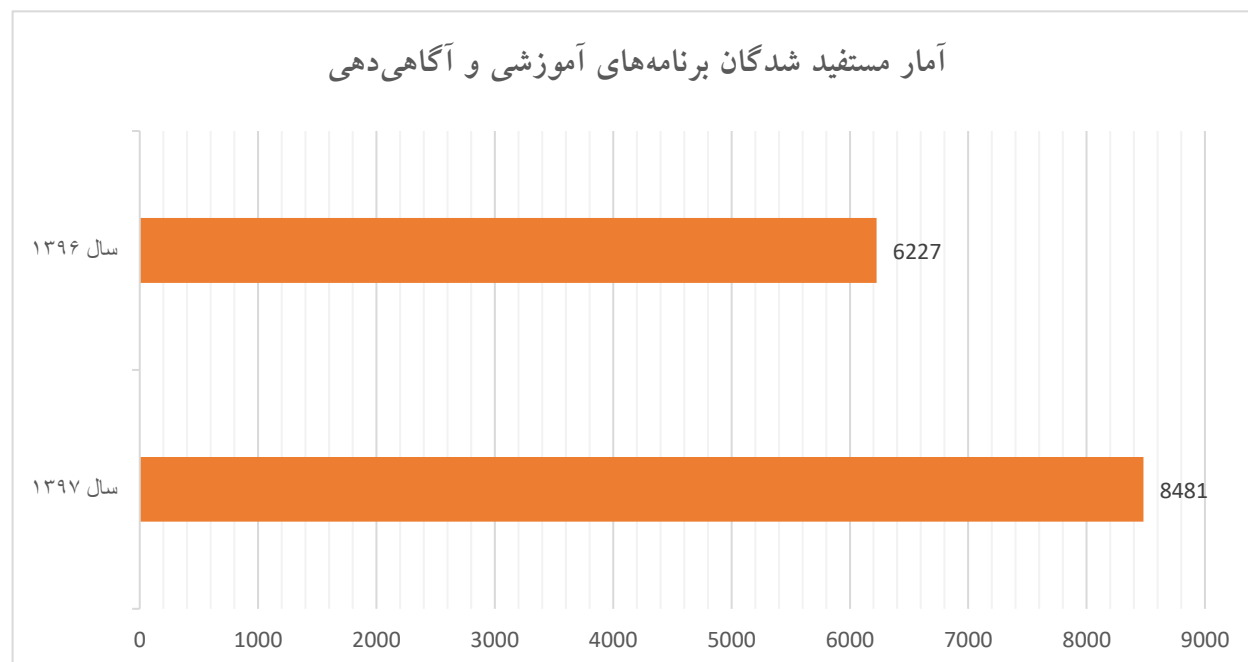
ریاست دفتر ساحوی کابل از تمام همکارانی که در تهیه و نشر این گزارش سهم گرفته‌اند، همچنان از تمام رضاکاران و فعالان حقوق بشر در ولایات تحت پوشش، مقامات و مسئولین نهادهای دولتی و غیر دولتی و افرادی که با دفتر ساحوی کابل همکاری نموده و زمینه‌های تطبیق برنامه‌های آموزشی و آگاهی‌دهی این دفتر را فراهم کرده‌اند، تشکر و قدردانی می‌نماید.

ارتقاء دانش و آگاهی عمومی در زمینه حقوق بشر

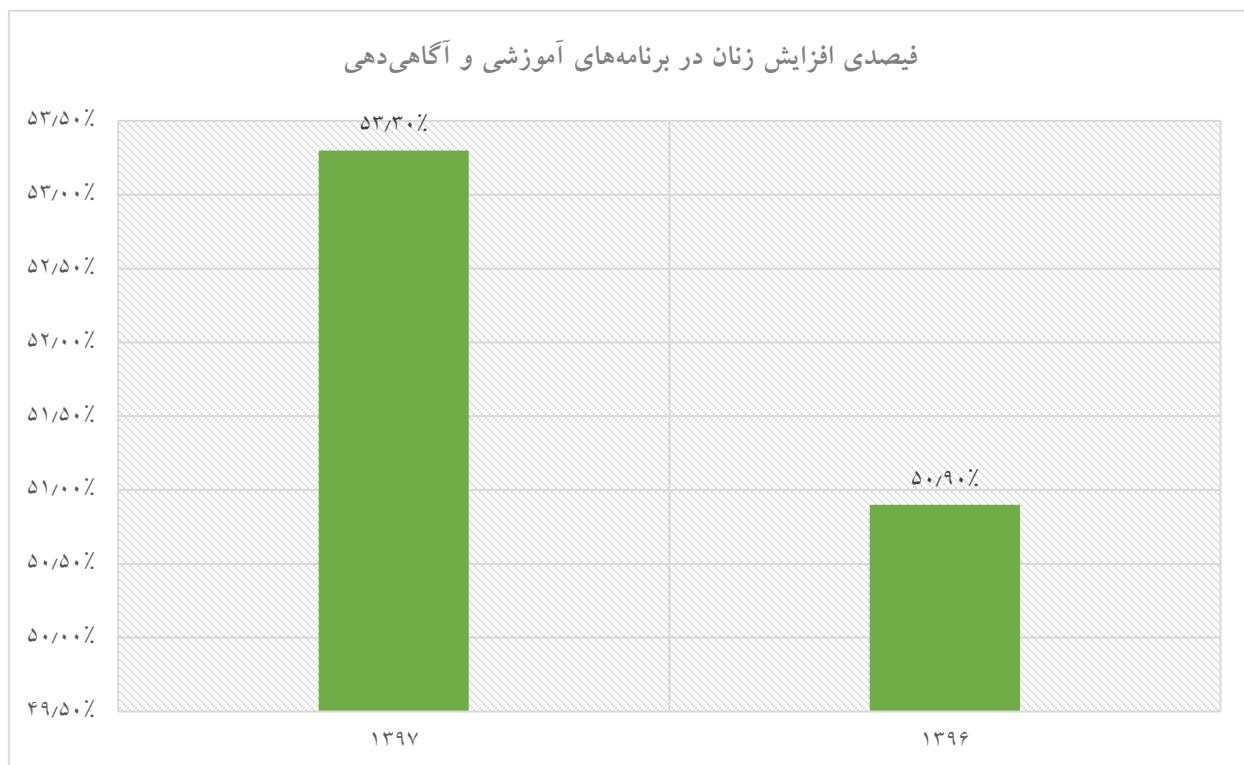
امروزه آموزش حقوق بشر با توجه به اهمیت آن و تأثیرات آن در عرصه تأمین و حمایت از حقوق بشر، یکی از حقوق مهم بشری افراد به حساب می‌آید، در اسناد مختلف بین‌المللی مربوط به حقوق بشر تأکید شده است که حقوق بشر باید برای افراد آموزش داده شده و سطح آگاهی و دانش حقوق بشری مردم ارتقاء داده شود. زیرا آگاهی از حقوق بشر، اشخاص را قادر می‌سازد تا به صورت بهتر از حقوق بشری خود دفاع نموده و در روند دفاع از حقوق بشری دیگران به صورت آگاهانه و هدفمند سهم بگیرند.

دفتر ساحوی کمیسیون مستقل حقوق بشر افغانستان با درک اهمیت موضوع و براساس وظیفه رسمی و قانونی خود تلاش نموده است در چارچوب برنامه عمل سالانه، برنامه‌های آموزشی و آگاهی‌دهی خویش در حوزه حقوق بشر را در جریان سال مالی ۱۳۹۷ با مؤثریت و جدیت بیشتر تطبیق و عملی نموده و نتایج مثبت و مؤثر آنرا تضمین نماید.

دفتر ساحوی کابل در جریان سال مالی ۱۳۹۷ به تعداد ۸۴۸۱ نفر (۴۵۲۲ نفر زن و ۳۹۵۹ نفر مرد) از گروه‌های مختلف اجتماعی را در زمینه حقوق بشر آموزش و آگاهی داده است. برنامه‌های آموزشی دفتر ساحوی کابل در تمام ولایات تحت پوشش تطبیق و عملی شده و مستفید شدگان این برنامه‌ها از تمام ولایات تحت پوشش بوده‌اند. در حالی که این رقم در سال گذشته به ۶۲۲۷ نفر (شامل ۳۱۷۳ زن و ۳۰۵۴ مرد) می‌رسید، بناً تعداد مستفید شدگان در مقایسه با سال مالی ۱۳۹۶ به صورت قابل ملاحظه افزایش یافته است؛ آمار متذکره بیانگر فعالیت‌های بیشتر آموزشی در ساحت تحت پوشش این دفتر می‌باشد، که ۲۶,۵۷ فیصد افزایش را نشان می‌دهد.

برنامه‌های آموزشی دفتر ساحوی به صورت متوازن برای زنان و مردان دایر شده و تلاش صورت گرفته تا مشارکت زنان در این برنامه افزایش پیدا کنند. تلاش‌های دفتر ساحوی کابل در سال مالی ۱۳۹۷ نتایج مثبت داشته و فیصدی حضور زنان در برنامه‌های آموزشی و آگاهی‌دهی ۲,۴ فیصد افزایش یافته‌است؛ آمارهای متذکره نشان می‌دهد که ۵۳,۳ فیصد مستفیدشدگان برنامه‌های آموزشی در سال مالی ۱۳۹۷ و ۵۰,۹ فیصد مستفید شدگان برنامه‌های آموزشی در سال مالی ۱۳۹۶ را زنان تشکیل می‌دهند. بنابراین، فیصدی حضور زنان در برنامه‌های آموزشی و میزان دسترسی آنان به خدمات حقوق بشری کمیسیون رو به افزایش می‌باشد.

آنگونه که در مقدمه گزارش تصریح شده‌است، برنامه‌های آموزشی و آگاهی‌دهی دفتر ساحوی کابل مطابق برنامه عمل سالانه با استفاده از روش‌ها و شیوه‌ها مختلف صورت می‌گیرد. تدریس مضمون حقوق بشر در دانشگاه‌ها، کنفرانس‌های ملی و محلی، سیمینارهای علمی، کارگاه‌های آموزشی، کورس / دوره‌های آموزشی، جلسات آموزشی و آگاهی‌دهی و بازدید محصلان از دفتر، از شیوه‌های است که در سال مالی ۱۳۹۷ مورد استفاده قرار گرفته‌است. دفتر ساحوی کابل طی سال ۱۳۹۷ به تعداد ۱۲۹ برنامه آموزشی و آگاهی‌دهی گوناگون شامل (۲۲ کارگاه، ۲ سمینار علمی، ۸ کنفرانس محلی و ملی و ۶ جلسه هماهنگی و آگاهی‌دهی، یک عنوان کورس ده روزه آموزشی،

۷۳ جلسه آموزشی، تدریس مضمون حقوق بشر در ۶ دانشگاه خصوصی و قرارداد با ۵ رادیو و تلویزیون محلی) راه اندازی نموده است. این برنامه‌ها توسط بخش‌های مختلف دفتر ساحوی کابل تطبیق و عملی گردیده است. در جدول زیر نوعیت برنامه‌ها، تعداد مستفیدشدگان با تفکیک زن و مرد و بخش‌های اجراء کننده دفتر ساحوی کابل به صورت واضح درج گردیده و نشان داده شده است:

ردیف	نوع برنامه	تعداد برنامه	تعداد مستفید شدگان		
			مجموع	مرد	زن
۱	کارگاه آموزشی	۸	۲۵۶	۱۹۲	۶۴
۲	کارگاه آموزشی	۱۴	۴۴۰	۳۳۸	۱۰۲
۳	کورس دهروزه آموزشی	۱	۲۴	۹	۱۵
۴	تدریس حقوق بشر در دانشگاه‌ها	۶ دانشگاه	۶۷۱	۴۷۵	۱۹۶
۵	سمینارهای علمی	۲	۴۱۹	۲۳۲	۱۸۷
۶	بازدید از دفتر کمیسیون	۱۰	۸۴۵	۱	۸۴۴
۷	کنفرانس‌های محلی و ملی	۸	۱۰۱۶	۵۶۳	۴۵۳
۸	جلسات آموزشی	۷۳	۲۵۳۶	۱۱۲۱	۱۴۱۵
۹	جلسات هماهنگی و آگاهی دهی	۶	۱۱۴	۱۰۸	۶
۱۰	آموزش طفل به طفل	۱	۲۱۶۰	۹۲۰	۱۲۴۰
مجموعه			۸۴۸۱	۳۹۵۹	۴۵۲۲

در برنامه‌های آموزشی فوق، گروه‌های مختلف جامعه نظیر؛ مسؤولان و کارمندان نهادهای عدلی و قضایی، مسؤولان و مقامات ادارات دولتی، افسران و منسوبان نهادهای دفاعی و امنیتی، خبرنگاران رسانه‌های همگانی، مدافعان حقوق بشر، فعالین جامعه مدنی، فعالان حقوق زنان، دانشجویان و استادان دانشگاه‌ها، معلمین و دانش‌آموزان مکاتب، متنفذین و سایر گروه‌های اجتماعی اشتراک نموده و در مورد ارزش‌های حقوق بشر آموزش داده شده‌اند. برنامه‌های فوق پس از تشخیص نیازهای آموزشی در نهادهای مربوطه تدویر شده است. دفتر ساحوی کابل ضمن اینکه شرکت گروه‌های مختلف اجتماعی را در برنامه‌های آموزشی در نظر گرفته است، سعی نموده است تا زمینه شرکت زنان و مردان را به صورت متوازن در این برنامه‌ها فراهم نماید.

نتایج عملی و اثرات مثبت برنامه‌های آموزشی

آنگونه که تذکر رفت، علاوه بر فعالیت‌های حمایتی و نظارتی در حوزه حقوق بشر، توسعه و آموزش حقوق بشر یکی از وظایف و صلاحیت‌های مهم کمیسیون مستقل حقوق بشر افغانستان می‌باشد، دفتر ساحوی کابل در این زمینه فعالیت‌های مهم و تأثیرگذاری را انجام داده است که پیامدها و نتایج عملی قابل توجهی را در پی داشته است. این برنامه‌ها از یک سو باعث ارتقاء سطح آگاهی شهروندان در زمینه حقوق بشر، تغییر ذهنیت‌ها و حتی رفتار برخی افراد شده است و از سوی دیگر باعث افزایش اعتماد مردم نسبت به کمیسیون مستقل حقوق بشر افغانستان گردیده است.

در این بخش گزارش برخی از اثرات عملی که گویای مؤثریت فعالیت‌های آموزشی دفتر ساحوی کابل می‌باشد، به بررسی گرفته می‌شود؛ افزایش مراجعین و شاکیان به دفتر ساحوی کابل، درخواست مراجعین برای شرکت در برنامه‌های آموزشی کمیسیون، مراجعه دانشجویان به مرکز منابع و همچنان مطالبه نهادهای دولتی و غیر دولتی جهت تدویر و پیشبرد برنامه‌های آموزشی، از اثرات عملی و شاخص‌های است که مورد بررسی قرار گرفته است.

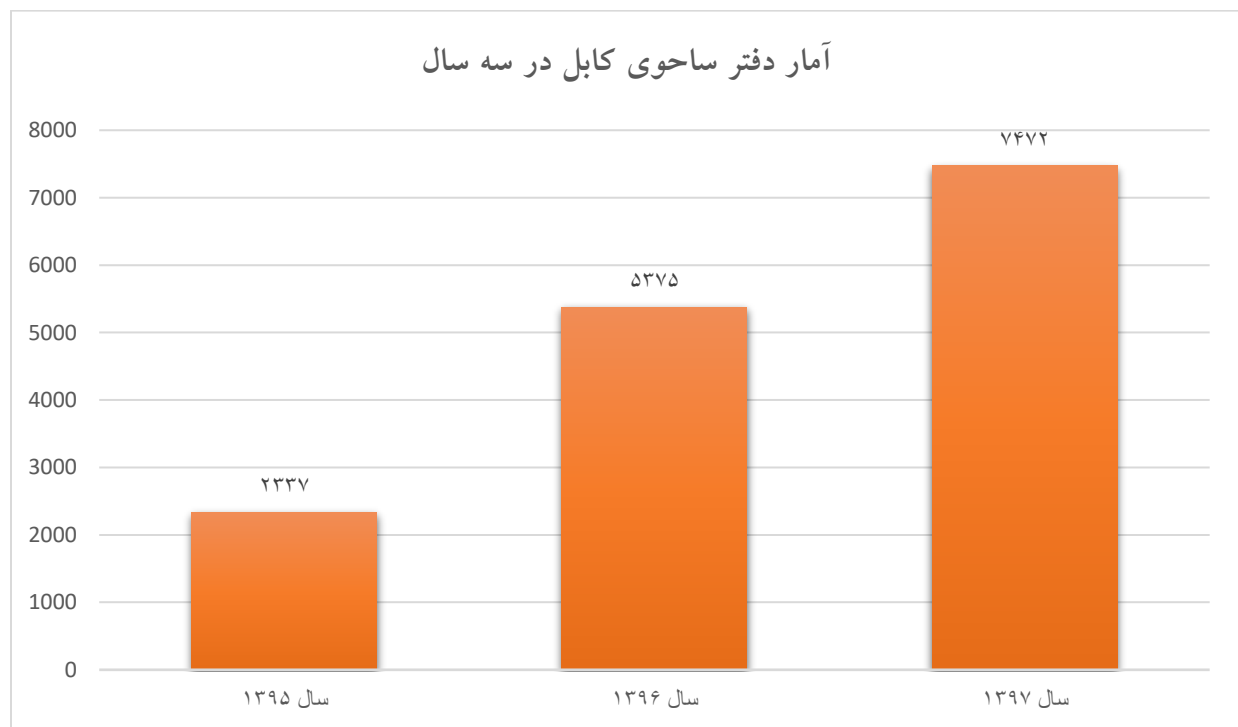
الف) افزایش تعداد مراجعین دفتر ساحوی کابل: یکی از مصادیق روشن تأثیرات عملی برنامه‌های آموزشی دفتر ساحوی کابل، افزایش مراجعین به این دفتر می‌باشد. افزایش مراجعه شهروندان دلالت بر ارتقاء شناخت و اعتماد مردم نسبت به کمیسیون دارد؛ علاوه بر سایر مباحث، معرفی کمیسیون مستقل حقوق بشر افغانستان، وظایف و صلاحیت‌های آن و مفاهیم حقوق بشر از جمله موضوعات کلیدی و مهم هر برنامه آموزشی دفتر ساحوی کابل بوده است. این امر سبب شده است تا اشتراک کنندگان برنامه از یکطرف از حقوق بشری خود آگاه شوند و از جانب دیگر، با صلاحیت‌های قانونی، عملکرد به موقع و دستاوردهای کمیسیون نیز آشنایی حاصل نموده و میزان اعتماد شان نسبت به اجراءات کمیسیون افزایش یافته و به دفتر ساحوی کمیسیون مراجعه نمایند.

بر بنیاد آمار ثبت شده در کتاب ثبت مراجعین بخش پذیرش دفتر ساحوی کابل، طی سال مالی ۱۳۹۷ به تعداد ۷۴۷۲ نفر (۴۸۶۳ زن و ۲۶۰۹ مرد) به دفتر ساحوی کابل مراجعه نموده‌اند. این رقم در مقایسه با سال مالی گذشته ۲۸ فیصد افزایش را نشان می‌دهد. این امر دلیل روشنی بر مؤثریت فعالیت‌های آموزشی کمیسیون بوده و میزان بالای اعتماد شهروندان را نسبت به کمیسیون نشان می‌دهد.

قابل یادآوری است که افرادی به عنوان مراجعه کننده در کتاب ثبت مراجعین ثبت شده‌اند که شاکی یا همراهان شاکی، ملاقات کننده با ریاست دفتر ساحوی و یا مراجعین کتابخانه دفتر ساحوی کابل بوده‌اند. افرادی که از برنامه‌های آموزشی کمیسیون مستفید شده و در برنامه‌های آموزشی یا جلسات هماهنگی اشتراک نموده به دفتر ساحوی کابل آمده‌اند، در این آمار شامل نمی‌باشد. از میان آمار فوق، ۵۴۰۳ نفر شاکی و همراهان شاکی بوده و ۲۰۶۹ به ریاست دفتر ساحوی کابل، مرکز منابع (کتابخانه) و سایر بخش‌ها مراجعه نموده‌اند.

بنابراین، مجموع افرادی که از خدمت حقوق بشری دفتر ساحوی کابل در سال مالی ۱۳۹۷ مستفید شده‌اند، به ۱۵۹۵۳ نفر (۸۴۸۱ نفر مستفیدین برنامه‌های آموزشی و ۷۴۷۲ نفر مراجعه کننده) می‌رسد. این رقم گستردگی کار و فعالیت دفتر ساحوی کابل را به عنوان یکی از دفاتر فعال و مؤثر کمیسیون نشان می‌دهد.

در نمودار زیر تعداد مراجعین سال مالی ۱۳۹۷ در مقایسه با سال‌های ۱۳۹۶ و ۱۳۹۵ و میزان افزایش آنرا نشان داده شده‌است:

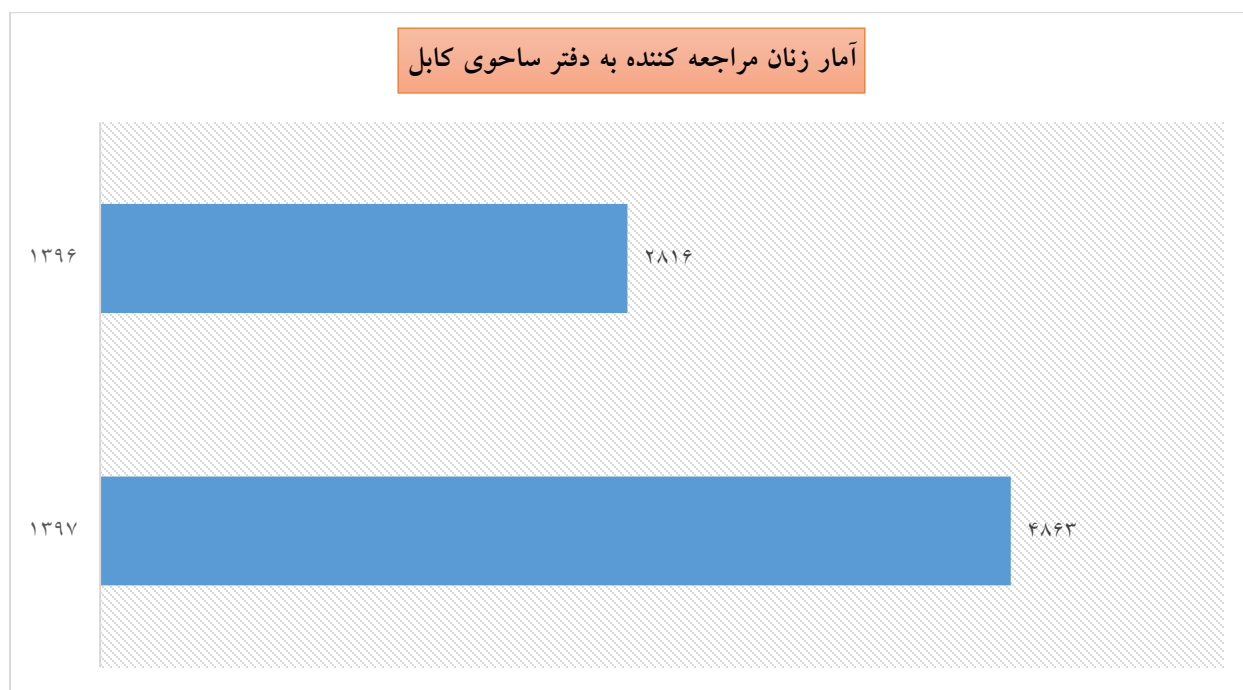

به این ترتیب مراجعه شهروندان به دفتر ساحوی کابل کمیسیون برای رسیدگی به شکایات‌شان و استفاده از سایر خدمات حقوق بشری، بیانگر نتایج عملی فعالیت‌های کمیسیون مستقل حقوق بشر افغانستان می‌باشد که به صورت مستمر در راستای توسعه، حمایت و نظارت از حقوق بشر انجام داده است. چون افرادی که به کمیسیون مراجعه نموده‌اند به این باور رسیده‌اند که کمیسیون مستقل حقوق بشر افغانستان یک نهاد قابل اعتماد و قابل اتکاء بوده و به صورت جدی و بیطرفانه به دفاع از حقوق و آزادی‌های بشری شان می‌پردازد.

نکته قابل توجه دیگر اینکه؛ مراجعه زنان به دفتر ساحوی کابل رو به افزایش بوده و در سال مالی ۱۳۹۷ زنان مراجعه کننده در مقایسه با سال مالی ۱۳۹۶ به میزان قابل ملاحظه، یعنی ۴۲ فیصد افزایش یافته‌است. از جانب دیگر آمار فوق نشان می‌دهد که در سال مالی ۱۳۹۷ به تعداد ۶۵ فیصد مراجعین را زنان تشکیل می‌دهد در حالیکه این رقم در سال مالی ۱۳۹۶ حدود ۵۲ فیصد بوده‌است.

افزایش مراجعه زنان بیانگر این واقعیت است که از یک سو تلاش‌های دفتر ساحوی کابل کمیسیون جهت افزایش میزان حضور زنان در جامعه مؤثر بوده و منجر به تقویت حضور و دادخواهی آنان شده‌است، از جانب دیگر سطح آگاهی زنان در زمینه مفهوم حقوق بشر و کمیسیون مستقل حقوق بشر افغانستان افزایش پیدا کرده و از جانب سوم دسترسی زنان به خدمات حقوق بشری بهبود یافته‌است.

در نمودار زیر آمار مراجعین زن در سال ۱۳۹۷ در مقایسه با سال ۱۳۹۶ نشان داده شده‌است:

ب) مراجعه نهادهای آموزشی برای بازدید از کمیسیون و مطالبه همکاری در تدویر برنامه‌های آموزشی:

طی سال ۱۳۹۷ به تعداد ۸۴۵ نفر از دانشجویان دانشگاه‌ها و انستیتوت‌های آموزشی برای بازدید از کمیسیون به دفتر ساحوی کابل مراجعه نموده‌اند. از این میان ۸۴۴ نفر آن زن ۱ نفر آن مرد بوده‌اند. بیشترین اشخاص بازدید کننده از کمیسیون را دانشجویان برنامه توسعه رهبری زنان تشکیل می‌دهد. برنامه بازدید از کمیسیون توسط دانشجویان مراکز آموزشی در دو مرحله انجام شده است. در مرحله اول این برنامه، دانشجویان در مورد اهداف، وظایف، صلاحیت‌ها و دستاوردهای کمیسیون از طریق ارائه پرزنتیشن توسط بخش آموزش حقوق بشر آگاهی حاصل نموده و در مرحله دوم آن، بازدیدکنندگان به صورت گروپ‌های که از قبل تعیین شده، از بخش‌های پروگرامی کمیسیون بازدید نموده و سوالات مرتبط با هر بخش را با همکاران بخش‌ها مطرح نمودند که از جانب همکاران بخش‌ها به سوالات شان پاسخ‌های قناعت‌بخش ارائه گردیده است.

همچنان در سال مالی ۱۳۹۷ بیش از ده نهاد دولتی و غیر دولتی برای تدویر و پیشبرد برنامه آموزشی به دفتر ساحوی کابل مراجعه نموده‌اند. انتخاب کمیسیون مستقل حقوق بشر افغانستان برای بازدید دانشجویان برنامه توسعه رهبری زنان و تدویر و پیش‌برد برنامه‌های آموزشی، از یکطرف مبین آگاهی و افزایش معلومات نهادهای اکادمیک و علمی و سایر ادارات در مورد کمیسیون بوده و از جانب دیگر نشانگر ارتقاء سطح اعتماد نهادهای متذکره نسبت به کمیسیون می‌باشد.

ج) تقویت روابط کاری کمیسیون با نهادهای علمی و آموزشی و ادارات حکومتی در سطح ملی و محلی

تدویر برنامه‌های آموزشی و آگاهی‌دهی توسط دفتر ساحوی کابل سبب شده‌است تا سطح روابط، همکاری و هماهنگی میان این دفتر و نهادهای متذکره بیشتر از پیش تقویت گردد. از میان ۸۴۵ نفری که از کمیسیون بازدید نموده‌اند اکثریت شان را دانشجویان نهادهای اکادمیک و علمی تشکیل می‌دهند. همچنان در اکثر کنفرانس‌های که در سطح ولایات تحت پوشش دفتر ساحوی کابل تدویر شده است، والی‌های محترم آن ولایت در آن برنامه‌ها شرکت و سخنرانی نموده‌اند. موجودیت رابطه حسنه میان دفتر ساحوی کابل و حکومت‌های محلی از یکطرف باعث ایجاد فرصت‌های بیشتر برای آگاهی نهادهای حکومتی از حقوق بشر می‌شود و از جانب دیگر سبب افزایش حمایت از حقوق بشر توسط حکومت‌های محلی می‌گردد.

دفتر ساحوی کابل در سال مالی ۱۳۹۷ در تمام ولایات تحت پوشش، علاوه بر تطبیق برنامه‌های نظارتی، حمایتی و آموزشی، حداقل یک کنفرانس و یا محفل عمومی دایر نموده‌است که در هر یکی از کنفرانس‌های متذکره

حد اوسط ۲۰۰ نفر اشتراک نموده‌اند. والی‌ها و سایر مسئولین محترم حکومت‌های محلی در تدویر و برگزاری این محافل همکاری نموده و خود در این برنامه اشتراک نموده، سخنرانی کرده و از برنامه‌های دفتر ساحوی کابل حمایت نموده‌است.

تصاویری از جلسات هماهنگی با والی‌های محترم کابل، کاپیسا، میدان وردک و پروان

تشریح جزئیات دستاوردها و فعالیت‌های آموزشی

دفتر ساحوی کابل بر مبنای برنامه استراتژیک و برنامه عمل سالانه کمیسیون تلاش نموده است تا برای تطبیق برنامه‌های یاد شده و همچنین انجام مأموریت‌های قانونی خود زمینه آگاهی شهروندان را از حقوق بشری شان مساعد سازد. دفتر ساحوی کابل برای این امر از شیوه‌های گوناگون آموزشی و آگاهی‌دهی استفاده نموده است. در این قسمت گزارش انواع برنامه‌های آموزشی را با تعداد مستفیدشدگان (با تفکیک زن و مرد) و نتایج عملی آن به صورت جداگانه به بررسی می‌گیریم.

اول) تدریس مضمون حقوق بشر در دانشگاه‌های خصوصی

علاوه بر سایر فعالیت‌های آموزشی که دفتر ساحوی کابل در جریان سال ۱۳۹۷ داشته است، یکی از فعالیت‌های مهم دفتر ساحوی کابل تدریس مضمون حقوق بشر در دانشگاه‌های خصوصی می‌باشد. این فعالیت بر اساس تفاهمنامه دوجانبه میان دفتر ساحوی کابل کمیسیون و ۶ دانشگاه خصوصی انجام شده است؛ دانشگاه مشعل، دانشگاه گوهرشاد، دانشگاه باختر، دانشگاه کاتب، دانشگاه استقلال و دانشگاه زاول، در سال مالی ۱۳۹۷ دانشگاه‌های همکار دفتر ساحوی کابل می‌باشند.

دفتر ساحوی کابل در آغاز سال تحصیلی ۱۳۹۷ ضمن امضای تفاهمنامه با هریک از دانشگاه‌های متذکره، با یکی از استادان مجرب آن دانشگاه‌ها قرارداد نمود تا مضمون حقوق بشر را مطابق جزوه آموزشی که از طرف کمیسیون به استادان محترم سپرده می‌شود، تدریس نمایند.

محفل امضاء تفاهمنامه با دانشگاه‌های همکار

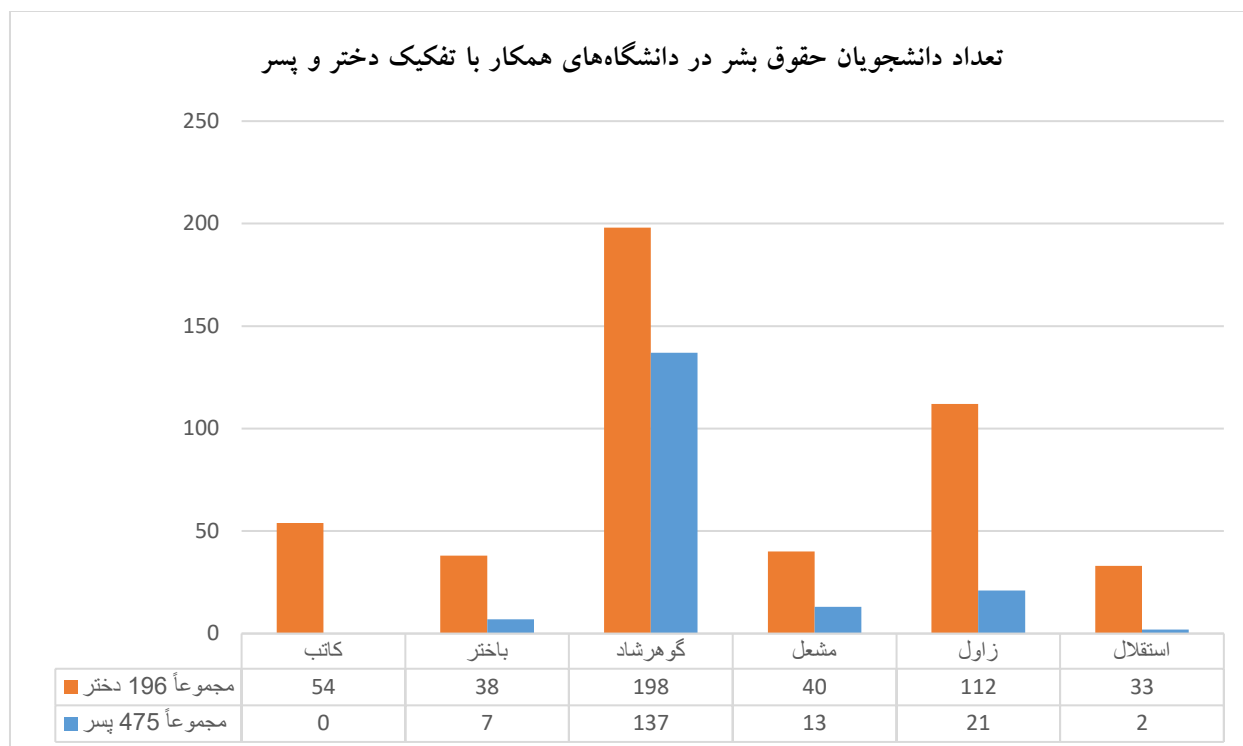
تدریس مضمون حقوق بشر در دانشگاه‌ها یکی از مؤثرترین روش‌های توسعه حقوق بشر می‌باشد، در هر سمستر تعداد زیادی از دانشجویان به صورت مستمر و در فضای اکادمیک این مضمون را فرا می‌گیرند.

از طریق این فعالیت آموزشی طی سال ۱۳۹۷ به تعداد ۶۷۱ نفر محصل (۱۹۶ دختر و ۴۷۵ پسر) مضمون حقوق بشر را به صورت علمی فرا گرفته و امتحان نهایی سمستر را نیز با موفقیت سپری نموده‌اند.

در جریان دو سمستر این سال تحصیلی موضوعات نظیر؛ مفاهیم و ویژگی‌های حقوق بشر، اصول حقوق بشر، تاریخچه حقوق بشر، نسل‌های حقوق بشر، ارتباط حقوق بشر با حقوق بشردوستانه، کنوانسیون حقوق اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی، کنوانسیون منع و مجازات جنایت نسل‌کشی، کنوانسیون محو کلیه اشکال تبعیض نژادی، کنوانسیون محو کلیه اشکال تبعیض علیه زنان، نقش حقوق بشر در جهت حفظ ارزش‌های حقوق بشری و آزادی‌های عمومی افراد در جامعه، مسئولیت دولت‌ها در قبال حفظ و حراست از ارزش‌های حقوق بشر مطابق اسناد ملی و بین‌المللی، دستاوردهای حکومت افغانستان زمینه ارزش‌های حقوق بشر در دوره جدید، مبانی ارزش‌های حقوق بشر با تاکید بر دو مبنای دینی و طبیعی، مصادیق حقوق بشر و اهمیت و آثار آن در جامعه و مکلفیت حکومت در قبال آن‌ها، نهادینه شدن فرهنگ تحمل و هم‌پذیری، راه‌های جلوگیری از نقض حقوق بشر، حقوق اطفال و زنان در اسناد ملی و بین‌المللی، چگونگی دسترسی افراد به حقوق بشری‌شان، نظام افریقایی حقوق بشر، سازمان‌های غیردولتی جهانی و حمایت از حقوق بشر، نهادهای ملی حمایت از حقوق بشر، حقوق بشری زندانیان، انواع جرایم خشونت علیه زنان و مجازات آن در نظام حقوق افغانستان و بررسی محدودیت‌های آزادی بیان در نظام حقوقی افغانستان توسط استادان محترم در صنوف حقوق بشر تدریس شده است.

چنانچه در نمودار زیر هم نمایش داده شده است، از مجموع ۶۷۱ نفر محصل، ۵۳ نفر محصل (۱۳ دختر و ۴۰ پسر) در دانشگاه مشعل، ۳۵ نفر محصل (۲ دختر و ۳۳ پسر) در دانشگاه استقلال، ۴۵ نفر محصل (۷ دختر و ۳۸ پسر) در دانشگاه باختر، ۷۰ نفر محصل (۱۶ دختر و ۵۴ پسر) در دانشگاه کاتب، ۳۳۵ نفر محصل (۱۳۷ دختر و ۱۹۸ پسر) در دانشگاه گوهرشاد و ۱۳۳ نفر محصل (۲۱ دختر و ۱۱۲ پسر) در دانشگاه زاول در مورد حقوق بشر آموزش دیده‌اند. در این میان دانشگاه گوهرشاد با داشتن ۳۳۵ نفر محصل در صنوف حقوق بشر، بیشترین محصلین حقوق بشر را داشته و مؤسسه تحصیلات عالی استقلال با داشتن ۳۵ نفر محصل، کمترین محصل حقوق بشر را دارا بوده است.

قابل ذکر است که دانشگاه زاول صرف در سمستر بهاری با کمیسیون همکاری داشته است و در سمستر دوم نسبت نبود استاد مجرب حقوق بشر، با آن دانشگاه قرارداد صورت نگرفت.

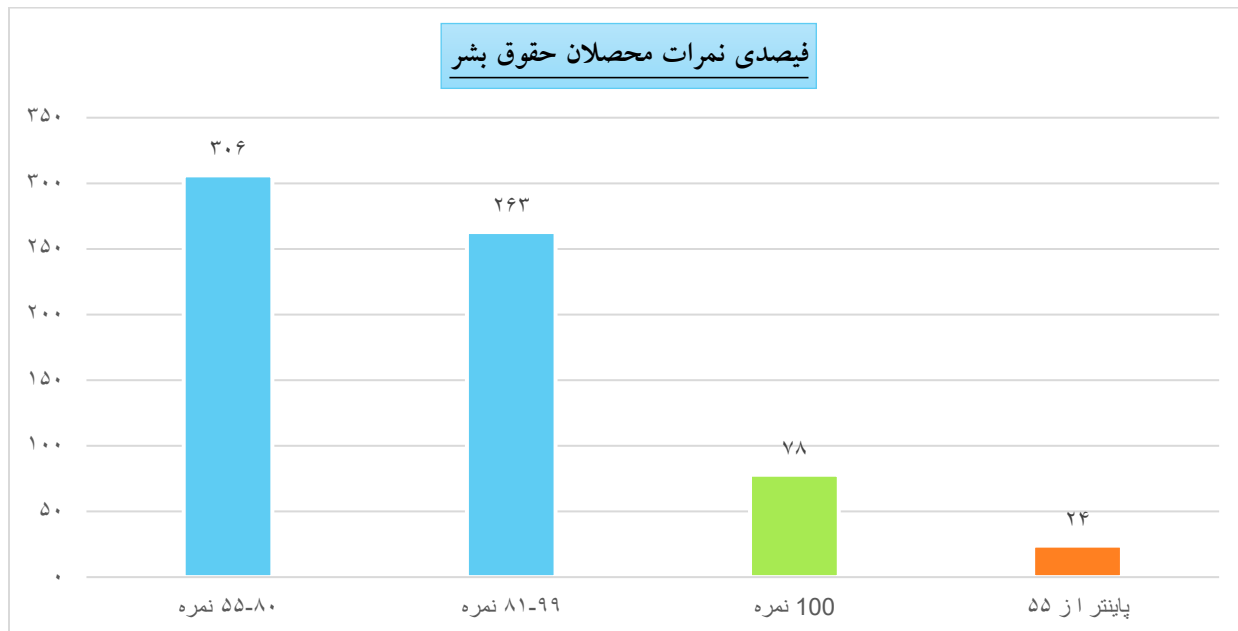

در نمودار فوق تعداد محصلین صنوف حقوق بشر با تفکیک دختر و پسر در هر دانشگاه نشان داده شده است. طوریکه دیده می‌شود کمبود دختران در صنوف حقوق بشر مانند سال‌های گذشته یکی از نگرانی‌های همیشگی بوده که در این دوره آموزشی نیز محسوس است. چنانچه در شکل نیز دیده می‌شود طی سال ۱۳۹۷ از جمله ۶۷۱ نفر دانشجو در دانشگاه‌های فوق‌الذکر صرف ۱۹۶ نفر آن که (۲۹,۲۱ فیصد) کل دانشجویان صنوف حقوق بشر را تشکیل می‌دهند دختران هستند و متباقی همه پسران می‌باشند. در این میان بیشترین محصل دختر که تعداد آن به ۱۳۷ نفر می‌رسد در صنوف حقوق بشر دانشگاه گوهرشاد و کمترین محصل دختر یعنی ۲ نفر در صنوف حقوق بشر دانشگاه استقلال بوده است. این امر مبین اینست که دختران نسبت به پسران کمتر به تحصیلات عالی خصوصی دسترسی دارند.

نتایج ارزیابی (امتحان) تدریس مضمون حقوق بشر در دانشگاه‌ها

ارزیابی‌های انجام شده از تدریس مضمون حقوق بشر در دانشگاه‌های فوق نشان می‌دهد که برنامه تدریس مضمون حقوق بشر در دانشگاه‌ها یکی از مؤثرترین برنامه‌ها در زمینه توسعه حقوق بشر بوده است. چنانچه در نمودار زیر دیده می‌شود، از مجموع ۶۷۱ نفر دانشجوی حقوق بشر در دانشگاه‌های متذکره، پس از سپری نمودن امتحانات نهایی‌شان، به تعداد ۷۸ نفر آن نمره ۱۰۰ گرفته، ۲۶۳ نفر نمره بین ۸۱ تا ۹۹ گرفته اند، ۳۰۶ نفر نمره بین ۵۵ تا ۸۰ و ۲۴ نفر هم نمره پایین‌تر از ۵۵ بدست آورده‌اند.

نمودار زیر فیصدی نمرات محصلان حقوق بشر دانشگاه‌های همکار را نشان می‌دهد:

طوری که در نمودار فوق نیز نشان داده شده است، از مجموع ۶۷۱ نفر به تعداد ۳۴۱ نفر نمره کادری را اخذ نموده است. که حدود ۵۰ فیصد کل محصلین حقوق بشر در شش دانشگاه را تشکیل می‌دهد، به تعداد ۲۴ نفر نمره پایین‌تر از ۵۵ گرفته‌اند و این رقم در مقایسه با تعداد محصلینی که نمرات کادری کسب کرده و یا ۱۰۰ فیصد نمره گرفته‌اند، خیلی اندک می‌باشد.

قابل یادآوری است که به تعداد ۳۰ نفر از محصلین دانشگاه‌های فوق‌الذکر پایان‌نامه شان را در مورد موضوع حقوق بشر اختصاص داده‌اند که این امر یکی از تأثیرات قابل توجه تدریس مضمون حقوق بشر از طریق نهادهای آکادمیک و علمی می‌باشد.

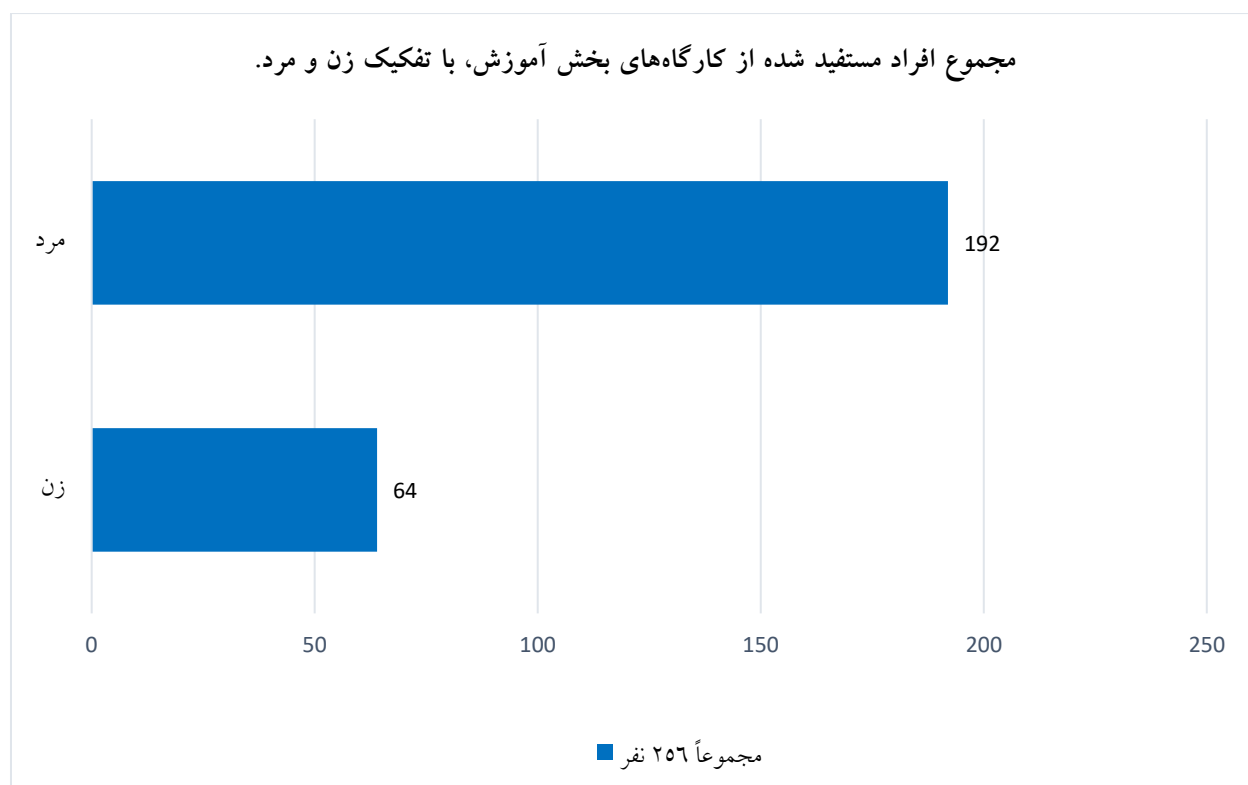
با بررسی و مقایسه ارقام فوق به این نتیجه می‌رسیم که تدریس مضمون حقوق بشر در دانشگاه‌ها ضمن اینکه یک برنامه خیلی موفق بوده است، علاوه بر آن، یک روش جدید ترویج و گسترش حقوق بشر از طریق محصلین در درون جامعه نیز می‌باشد.

دوم) ارتقاء دانش حقوق بشری مسئولین و کارمندان نهادهای عدلی و قضایی، رسانه‌ها و مدافعان حقوق بشر یکی از مهم‌ترین فعالیت‌های دیگر آموزشی دفتر ساحوی کمیسیون آموزش مسئولین رسانه‌ها، مدافعان حقوق بشر، قضات، حارنوالان، وکلای مدافع، مساعدان حقوقی و سایر ارگان‌های ذیربط می‌باشد. آموزش دادن کارمندان نهادهای فوق‌الذکر بر اساس بازده‌های ۱،۱،۲ و ۱،۳،۲ هدف دوم برنامه عمل سال مالی ۱۳۹۷ کمیسیون، توسط

بخش آموزش حقوق بشر دفتر ساحوی کابل انجام شده است. ارتقاء آگاهی نهادهای مذکور در زمینه حقوق بشر علاوه بر این که زمینه آگاهی و دسترسی مردم را به حقوق بشری شان و به خصوص تأمین محاکمه عادلانه مساعد می سازد، از جانب دیگر سطح مراجعه و اعتماد مردم را نسبت به نهادهای عدلی و قضایی نیز بالا می برد. این امر سبب می شود تا در دراز مدت زمینه حمایت و تأمین سایر حقوق بشری شهروندان نیز فراهم گردد.

با در نظر داشت این مهم، بخش آموزش حقوق بشر دفتر ساحوی کابل در طول سال ۱۳۹۷ به تعداد ۴ کارگاه آموزشی را برای قضات، خارنوالان، وکلای مدافع، مساعدان حقوقی، ۱ کارگاه برای کارمندان مشرانو جرگه، ۲ کارگاه برای مدافعان حقوق بشر و ۱ کارگاه برای مسؤولین رسانه ها در ساحات تحت پوشش این دفتر تدویر نموده است. از طریق برگزاری کارگاه های فوق الذکر، جمعاً به تعداد ۲۵۶ نفر (شامل ۶۴ زن و ۱۹۲ مرد) در مورد مفاهیم، اصول و موازین حقوق بشر آموزش دیده اند. از جمله افرادی که در این برنامه ها شرکت نموده اند، به تعداد ۱۰۹ نفر (۱۸ زن و ۹۱ مرد) قضات، خارنوالان، وکلای مدافع و مساعدان حقوقی، ۵۲ نفر آنان (۲۴ زن و ۲۸ مرد) مدافعان حقوق بشر، ۳۱ نفر (۱۳ زن و ۱۸ مرد) کارمندان مشرانو جرگه و ۲۳ نفر آن (۲ زن و ۲۱ مرد) مسؤولین و اعضای رسانه ها بوده اند.

نمودار زیر مستفیدشدگان برنامه های آموزشی متذکره با تفکیک زن و مرد را نشان می دهد:

نتایج ارزیابی کارگاه‌های آموزشی بخش تعلیمات حقوق بشر

یکی از روش‌های مناسب برای ارزشیابی فعالیت‌های آموزشی، ارزیابی برنامه‌ها از طریق توزیع اوراق ارزیابی قبل و بعد از کارگاه می‌باشد. این ارزیابی در تمام برنامه‌های آموزشی توسط بخش آموزش حقوق بشر و سایر بخش‌های دفتر ساحوی کابل انجام شده است. جدول زیر نشان‌دهنده نتایج و دیدگاه‌ها و ارزیابی افرادی است که در کارگاه‌های بخش آموزش شرکت نموده و به صورت حضوری برنامه‌های این بخش را ارزیابی نموده است.

جدول زیر نتایج ارزیابی کارگاه‌های آموزشی بخش تعلیمات حقوق بشر را نشان می‌دهد:

رتبه	گروه‌های اشتراک کننده در کارگاه‌ها	ارزیابی سطح آگاهی		فیصدی افزایش آگاهی
		قبل از کارگاه	بعد از کارگاه	
۱	مسئولین و کارمندان رسانه‌ها	٪۵۰٫۸	٪۶۱٫۶	٪۱۰٫۸
۲	کارمندان مشرانو جرگه	٪۲۵٫۲	٪۵۶٫۹	٪۳۱٫۷
۳	مدافعان حقوق بشر	٪۲۵٫۶	٪۶۵	٪۳۹٫۴
۴	مسئولان و کارمندان قضا و خارنوالی و سایر ادارات دولتی ولایت کاپیسا	٪۴۳٫۱	٪۶۹٫۱	٪۲۶
۵	مسئولان و کارمندان قضا و خارنوالی ولایت لوگر	٪۵۱	٪۸۵	٪۳۴
۶	مسئولان و کارمندان ریاست عمومی پاسپورت	٪۴۷٫۸۲	٪۷۸	٪۳۰٫۱۸
۷	مسئولان و کارمندان قضا و خارنوالی و سایر ادارات دولتی ولایت پنجشیر	٪۸۲٫۱	٪۹۱٫۱	٪۹
حد اوسط افزایش آگاهی اشتراک کنندگان				٪۲۵٫۸۶

آنگونه که در جدول فوق دیده می‌شود، نتایج مجموع ارزیابی کارگاه‌های آموزشی نشان‌دهنده میزان افزایش آگاهی اشتراک کنندگان در مورد موضوعات آموزشی حقوق بشر می‌باشد. مطابق این جدول، اکثریت اشتراک کنندگان قبل از کارگاه‌ها در مورد مفاهیم و موازین حقوق بشر آگاهی کمتر داشته‌اند، اما در ختم کارگاه‌ها طوریکه در اوراق ارزیابی‌های بعد از کارگاه نیز آشکار است به طور اوسط ۲۶ فیصد آگاهی آنان در مورد حقوق بشر افزایش

یافته است. افزایش فیصدی آگاهی اشتراک کنندگان، بیانگر تغییر دیدگاه‌ها و ذهنیت‌های اشتراک کنندگان می‌باشد. تغییر ذهنیت‌ها سر انجام به تغییر رفتارها انجامیده و به این ترتیب زمینه تأمین و رعایت حقوق بشر در جامعه فراهم می‌شود. آمار فوق از جانب دیگر بیانگر مؤثریت و کارآمدی کارگاه‌های آموزشی برگزار شده توسط بخش تعلیمات حقوق بشر دفتر ساحوی کابل می‌باشد.

سوم) آموزش حقوق بشر از طریق تدویر کورس ده‌روزه

بخش آموزش حقوق بشر دفتر ساحوی کابل طی سال مالی ۱۳۹۷ یک کورس ده‌روزه را با شرکت ۲۴ نفر (۱۵ زن و ۹ مرد) از علمای دینی و فعالان حقوق بشر تدویر نموده است. اشتراک کنندگان این برنامه از میان افرادی گزینش شده بودند که کارنامه نیک در زمینه فعالیت‌های حقوق بشر داشتند. این برنامه به نسبت طولانی بودن آن از سایر برنامه‌های آموزشی متفاوت‌تر بوده و در آن موضوعات و مباحث مختلف حقوق بشر به صورت عمیق‌تر کاویده شده است. به این خاطر تدویر این برنامه برای ده روز فرصتی مناسب برای درک و فهم عمیق موازین حقوق بشر بوده است.

مراسم توزیع تصدیق نامه‌ها برای اشتراک کنندگان کورس ده روزه آموزش حقوق بشر

در این کورس موضوعاتی مانند: مفاهیم و اصول حقوق بشر، معرفی اسناد بین‌المللی حقوق بشر، حقوق بشری زنان و ممنوعیت خشونت علیه زنان، حقوق اطفال، مبارزه با فساد اداری، حقوق اشخاص دارای معلولیت، حق

بر انتخابات شفاف و عادلانه، حق بر صلح، حق بر محیط زیست سالم، دادخواهی و روش‌های آن آموزش داده شده است.

چهارم) توسعه حقوق بشر از طریق تدویر سیمینارهای علمی

تدویر سیمینارهای علمی یکی از فرصت‌های دیگری است که می‌توان با تدویر آن زمینه آگاهی شهروندان را در زمینه مفاهیم حقوق بشر در سطح گسترده فراهم نمود. بخش آموزش حقوق بشر دفتر ساحوی کابل در این سال دو سیمینار علمی را در زمینه فقر و حقوق بشر و انتخابات در دانشگاه پروان و دانشگاه گوهرشاد برگزار نموده است. در این سیمینارها به تعداد ۴۱۹ نفر که (۱۸۷ زن و ۲۳۲ مرد) شرکت نموده بودند. اکثریت قاطع اشتراک کنندگان محصلان دانشگاه‌های متذکره بودند.

سیمینار «حقوق بشر و انتخابات» و سیمینار «فقر و حقوق بشر» در دانشگاه‌های پروان و گوهرشاد

در این سیمینارها موضوعات مهمی نظیر؛ مفهوم، اصول و مصادیق حقوق بشر، مفهوم فقر، حقوق بشر و فقر، حق مشارکت در انتخابات، اصول اساسی انتخابات آزاد و عادلانه و قواعد قانونی حاکم بر آن، اهمیت شمارکت زنان در انتخابات، میکانیزم‌های حمایتی کمیسیون به بحث گرفته شده و در اخیر هر برنامه به سوالاتی که از جانب شرکت‌کنندگان مطرح شده نیز پاسخ ارائه گردیده است. تدویر سیمینارها یکی از روش‌های مؤثر آگاهی از حقوق بشر به حساب می‌آید، چون با تدویر سیمینار زمینه آگاهی تعداد زیادی از افراد در مورد موازین حقوق بشر مساعد می‌شود. در حالی که در سایر برنامه چنین فرصتی میسر نمی‌باشد.

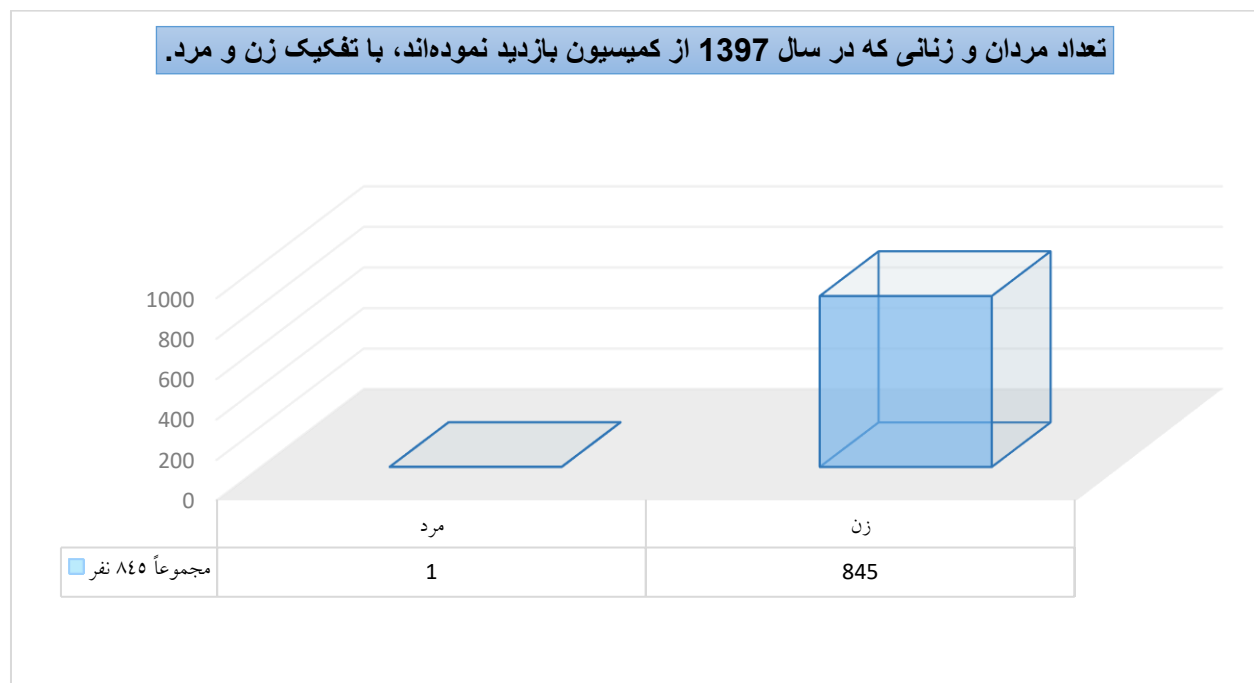
پنجم) ارتقاء آگاهی عمومی در مورد کمیسیون مستقل حقوق بشر افغانستان

تدویر برنامه‌های آموزشی و آگاهی‌دهی فرصت مناسبی برای انتقال دانش و مهارت‌های بکارگیری حقوق بشر می‌باشد. بخش آموزش حقوق بشر دفتر ساحوی کابل، علاوه بر تدویر سایر برنامه‌های آموزشی مانند کارگاه،

جلسات، کنفرانس‌ها، سمینارها و برنامه‌های رادیویی و تلویزیونی، با نهادهای اکادمیک و مراکز آموزشی نیز همکاری نموده است. همکاری‌های متداوم این بخش باعث افزایش اعتماد شهروندان و به خصوص نهادهای اکادمیک نسبت به کمیسیون شده است.

در جریان این سال نهادهای چون مؤسسه BCI، انستیتوت AWEC، انستیتوت مسلم، دانشگاه مشعل، انستیتوت Apteck Afghanistan که برنامه رهبری زنان (پروموت) را به پیش می‌بردند، تقاضا نمودند تا دانشجویانی که دوره آموزش رهبری را به پایان می‌رسانند به تعقیب آن از کمیسیون نیز بازدید نمایند. انتخاب کمیسیون برای بازدید دانشجویان از سوی نهادهای اکادمیک همچنان که بیانگر اعتماد آن نهادها نسبت به کمیسیون می‌باشد، زمینه وسیعی را برای آگاهی دانشجویان از مبانی و وظایف، صلاحیت‌ها و دستاوردهای کمیسیون نیز فراهم می‌سازد. دفتر ساحوی کابل طی سال ۱۳۹۷ توانسته است زمینه بازدید و آشنایی ۸۴۵ نفر (۱ مرد و ۸۴۴ زن) محصل را با مبانی و وظایف، صلاحیت‌ها و دستاوردهای کمیسیون مستقل حقوق بشر افغانستان مساعد نماید. که خوشبختانه پیامدهای خوبی در پی داشته است. مثلاً در جریان این سال تعداد زیادی اشتراک کنندگان برنامه آموزشی فعالان و مدافعان حقوق بشر را افرادی تشکیل می‌دادند که قبلاً از طریق این برنامه‌ها با کمیسیون از نزدیک آشنا شده و شروع به فعالیت‌های حقوق بشری نموده بودند.

در نمودار زیر تعداد محصلینی که از کمیسیون بازدید نموده‌اند با تفکیک دختر و پسر نشان داده شده است.

”هاشمی یکی از افرادی بود که قبلاً در برنامه‌های بازدید از دفتر و کارگاه‌های کمیسیون شرکت نموده و در جمع مدافعان حقوق بشر پیوسته بود، در کارگاه مدافعان حقوق بشر چنین اظهار نمود: «شرکت من در چند برنامه آموزشی حقوق بشر در کمیسیون برایم بیشتر از چهار سال دانشگاه آموزنده بوده است. یعنی مفاهیمی را که من در جریان برنامه‌های کمیسیون فرا گرفته‌ام، خیلی ارزنده‌تر و عمیق‌تر از آن است که در دوران تحصیلم در دانشگاه فرا گرفته‌ام. به این خاطر از کمیسیون صادقانه قدردانی می‌کنم.»

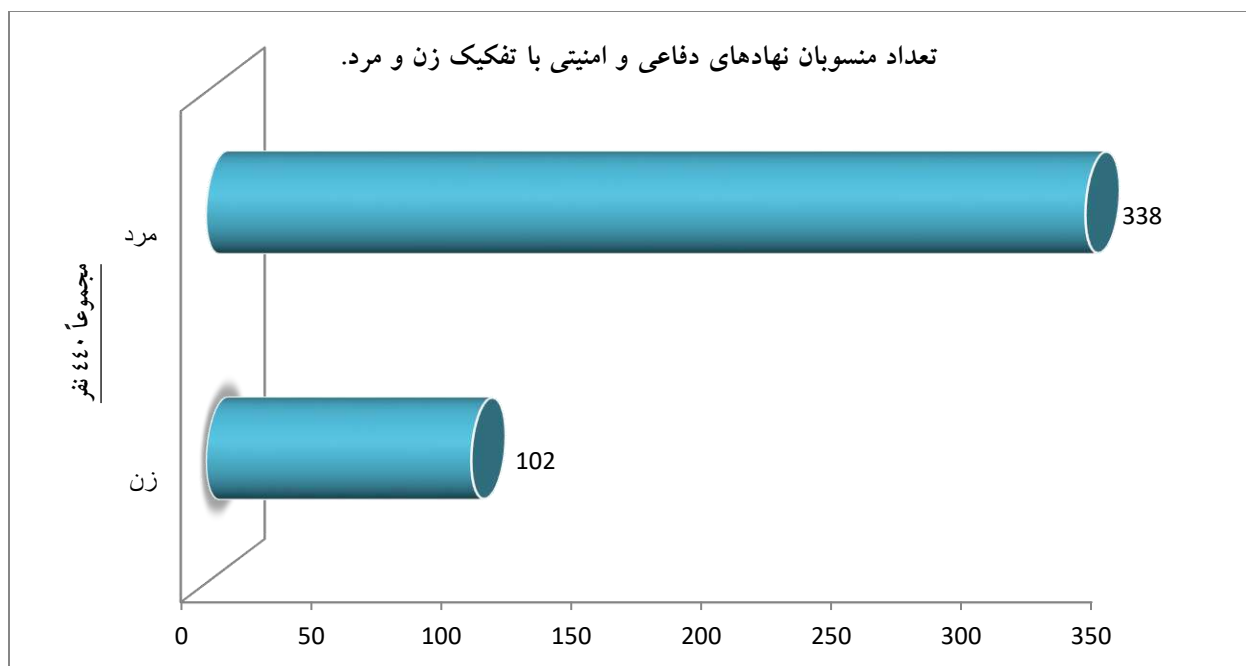
برای آشنایی بهتر مراجعین با کمیسیون، برنامه‌های بازدید از کمیسیون، در دو بخش انجام شده است. در بخش اول آن بازدیدکنندگان از طریق پرزنتی‌شنی که توسط بخش آموزش در مورد مبانی، وظایف و صلاحیت‌ها و دستاوردهای کمیسیون ارائه شده شناخت حاصل نمودند، و در بخش دوم آن، آنها عملاً از بخش‌ها بازدید نموده و با چگونگی کار و فعالیت‌های بخش‌ها آشنا گردیدند.

ششم) ارتقاء آگاهی منسوبان نهادهای دفاعی و امنیتی در زمینه حقوق بشر و حقوق بشردوستانه

تدویر برنامه‌های آموزشی برای منسوبان نهادهای دفاعی و امنیتی (اردوی ملی، پولیس ملی و امنیت ملی) بخش مهم دیگری از فعالیت‌های آموزشی است که در جریان سال ۱۳۹۷ توسط بخش آمبودزمن دفتر ساحوی کابل انجام شده است. این برنامه‌ها بر مبنای برنامه عمل کمیسیون برگزار شده و هدف اصلی آن بلند بردن سطح آگاهی مسئولین و کارمندان نهادهای فوق‌الذکر در زمینه حقوق بشر و حقوق بشردوستانه بوده است. آگاهی مسئولین نهادها فوق از اهمیت ویژه‌ای برخوردار است. چون به هر میزانی که مسئولین و کارمندان نهادهای دفاعی و امنیتی از موازین و ارزش‌های حقوق بشر و حقوق بشردوستانه بیشتر آگاه شوند به همان میزان در رعایت آن تلاش می‌نمایند، و به این ترتیب، میزان نقض حقوق بشر کاهش می‌یابد.

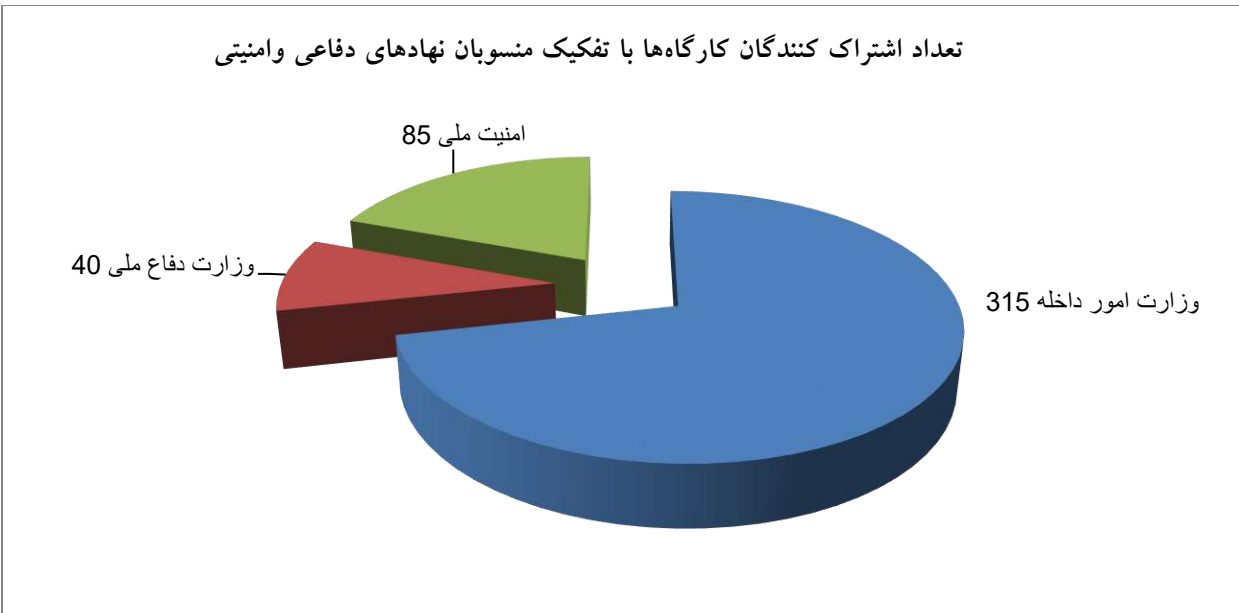
با توجه به این مهم، بخش آمبودزمن دفتر ساحوی کابل کمیسیون مستقل حقوق بشر افغانستان در جریان سال مالی ۱۳۹۷ به تعداد ۱۴ کارگاه آموزشی را برای منسوبین نهادهای امنیتی و دفاعی دایر نموده است. که در آن به تعداد ۴۴۰ نفر (۱۰۲ زن و ۳۳۸ مرد) از نیروهای امنیتی و دفاعی آموزش دیده‌اند.

در نمودار زیر آمار اشتراک کنندگان برنامه‌های آموزشی برای نهادهای دفاعی و امنیتی با تفکیک زن و مرد نشان داده شده است:

نمودار فوق نشان‌دهنده تعداد زنان و مردانی است که از طریق برگزاری ۱۴ کارگاه آموزشی متذکره آموزش دیده اند. چنانچه در فوق گفته شد، از میان ۴۴۰ نفر که در این کارگاه‌ها آموزش دیده‌اند ۳۳۸ نفر آن که ۷۶٫۸۱٪ آنرا تشکیل می‌دهد مردان بوده و ۱۰۲ نفر آن که ۲۳٫۱۸٪ کل ارقام می‌شود را زنان تشکیل می‌دهد. همچنان از مجموع ۱۴ کارگاهی که در فوق ذکر شد، ۲ کارگاه برای منسوبین ریاست امنیت ملی، ۱ کارگاه برای منسوبین وزارت دفاع ملی و ۱۱ کارگاه برای منسوبین وزارت امور داخله برگزار شده‌است. در زمینه تدویر این کارگاه‌ها تلاش صورت گرفته تا کارگاه‌ها به صورت متوازن در تمام ولایات تحت پوشش دفتر ساحوی کابل دایر گردیده و تمام ساحات به نحو احسن پوشش داده شود.

تعداد اشخاص آموزش دیده با تفکیک نهادها در نمودار زیر نشان داده شده‌است:

طوری که در نمودار فوق مشاهده می‌شود، از مجموع ۴۴۰ نفری که در این ۱۴ کارگاه‌ها اشتراک نموده‌اند، ۳۱۵ تن (۷۱,۵۹٪) آنان از وزارت امور داخله، ۴۰ تن (۹,۰۹٪) آنان از وزارت دفاع ملی و ۸۵ تن (۱۹,۳۱٪) آنها از ریاست عمومی امنیت ملی بوده‌اند.

در هر کارگاه موضوعات حقوق بشری مرتبط با فعالیت‌های هر نهاد آموزش داده شده است. برای ارزشیابی نتایج برنامه‌های آموزشی، در هر ختم هر کارگاه سوالات ارزیابی برای اشتراک کنندگان توزیع گردیده که میزان مؤثریت برنامه‌ها توسط اشتراک کنندگان ارزیابی شده است. طبق ارزیابی‌های انجام شده، بیشتر از ۸۸٪ اشتراک کنندگان کارگاه‌ها را عالی ارزیابی نموده و در حدود بیشتر از ۹۰٪ آنها خواهان تدویر کارگاه‌های بیشتر شده‌اند.

کارگاه آموزشی برای منسوبان قومندانی عمومی گارنیزون کابل

همچنان در کارگاه‌های متذکره، مقامات بلندپایه نهادهای دفاعی و امنیتی شرکت نموده‌اند. آنها ضمن عالی ارزیابی نمودن برنامه‌های آموزشی از کمیسیون تقاضا نمودند تا این برنامه‌ها به صورت مستمر در مرکز و سایر ولایت کشور ادامه یابد. ”مثلاً محترم سترجنرال مرادعلی «مراد»، معاون وزارت دفاع ملی و قوماندان عمومی گارنیزون کابل در مراسم اختتامیه برنامه آموزشی برای منسوبان آن نهاد، ضمن قدردانی از رهبری کمیسیون و ریاست دفتر ساحوی کابل، گفت: «جای بسا خوشی است که در طی سه روز به اساس تفاهمنامه همکاری میان کمیسیون و نیروهای دفاعی و امنیتی میزبان ورکشاپ کمیسیون حقوق بشر در مقر گارنیزون کابل بودیم، با تدویر همچو ورکشاپ‌ها از مدت دو سال بدینسو، صدها تن از منسوبین نهاد ما از موازین حقوق بشر آگاه شده‌اند. در شرایط کنونی که همه روزه با جنگ‌های داخلی روبرو هستیم، آموزش حقوق بشر و حقوق بشردوستانه بین‌المللی بیش از هر زمان دیگر برای ما یک امر مهم تلقی می‌شود. زیرا با آگاهی از حقوق بشر ما هم وظایف خود را به صورت درست انجام می‌دهیم و هم توان حمایت بیشتر از حقوق مردم را پیدا خواهیم کرد.»

کارگاه آموزشی برای منسوبین قومندانی پولیس سرحدی میدان هوایی بین المللی حامد کزی

هفتم) ارتقاء آگاهی عمومی از طریق کنفرانس‌های محلی و ملی

علاوه بر فعالیت‌های آموزشی یادشده، تدویر کنفرانس‌ها و تجلیل از روزهای ملی و بین‌المللی فرصت‌های دیگری‌اند که دفتر ساحوی کابل از طریق آن به آگاهی شهروندان در زمینه حقوق بشر مبادرت ورزیده است. این سلسله کنفرانس‌ها در سطح ملی و محلی دایر شده‌است.

دفتر ساحوی کابل با تدویر کنفرانس‌ها و تجلیل از روزهای ملی و بین‌المللی مانند؛ دهم دسامبر (روز جهانی حقوق بشر و روز قربانیان جنگ)، شانزدهم جوزا (روز تأسیس کمیسیون)، سوم دسامبر (روز جهانی اشخاص دارای معلولیت)، هشتم مارچ (روز جهانی زن)، ۲۰ و ۲۵ نوامبر (روز جهانی اطفال و روز جهانی منع خشونت

علیه زنان) و سلسله کنفرانس‌های حقوق قربانیان تروریسم تلاش نموده است تا زمینه آگاهی شهروندان را در مورد کمیسیون و موازین حقوق بشر به صورت گسترده مساعد نماید.

کنفرانس « کمیسیون مستقل حقوق بشر افغانستان راهی به سوی آزادی، حقوق بشر، جامعه عادلانه و عاری از خشونت »

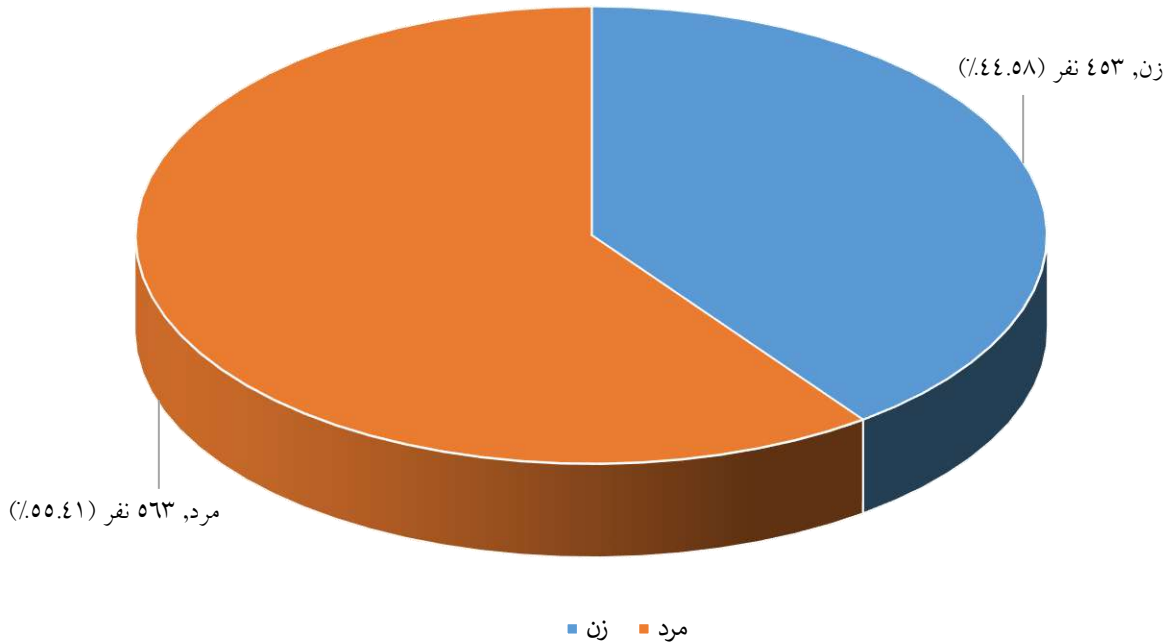
دفتر ساحوی کابل در عین حال تلاش کرده تا کنفرانس‌های محلی به صورت متوازن در تمام ولایات تحت پوشش و برخی از ولسوالی‌های قابل دسترس برگزار شود. در سال مالی ۱۳۹۷ دفتر ساحوی کابل توانست در ولایات غزنی و لوگر که راه‌های مواصلاتی آن نسبتاً ناامن می‌باشد، کنفرانس‌های بزرگ محلی را با اشتراک مقامات عالی رتبه حکومت‌های محلی دایر کند. به همین در ولایات پروان، کاپیسا، پنجشیر و میدان وردک نیز کنفرانس‌های بزرگ محلی دایر نمود.

این سلسله کنفرانس‌ها توسط بخش‌های حمایت و انکشاف حقوق زنان، حمایت و انکشاف حقوق اشخاص دارای معلولیت، حمایت و انکشاف حقوق اطفال، تعلیمات حقوق بشر و نظارت و بررسی در ولایات کابل، کاپیسا، پروان، میدان وردک، لوگر، پنجشیر و غزنی برگزار شده‌است.

در سال مالی ۱۳۹۷ دفتر ساحوی کابل با تدویر ۸ کنفرانس ملی و محلی در ولایات تحت پوشش، سطح آگاهی ۱۰۱۶ نفر (۴۵۳ زن و ۵۶۳ مرد) را در زمینه مفهوم حقوق و مفاهیم مرتبط با آن ارتقاء بخشیده‌است. اشتراک کنندگان این کنفرانس‌ها در مورد مفاهیم، اصول و موازین حقوق بشر، حقوق قربانیان تروریسم، میکانیزم‌های حمایتی کمیسیون از حقوق بشر، حقوق اطفال، حقوق زنان و ممنوعیت خشونت علیه اطفال و زنان آشنایی حاصل کرده‌اند.

در نمودار زیر آمار اشتراک کنندگان کنفرانس‌های محلی و ملی با تفکیک زن و مرد نشان داده شده‌است:

تعداد زنان و مردانی که در کنفرانس‌ها شرکت کرده‌اند.

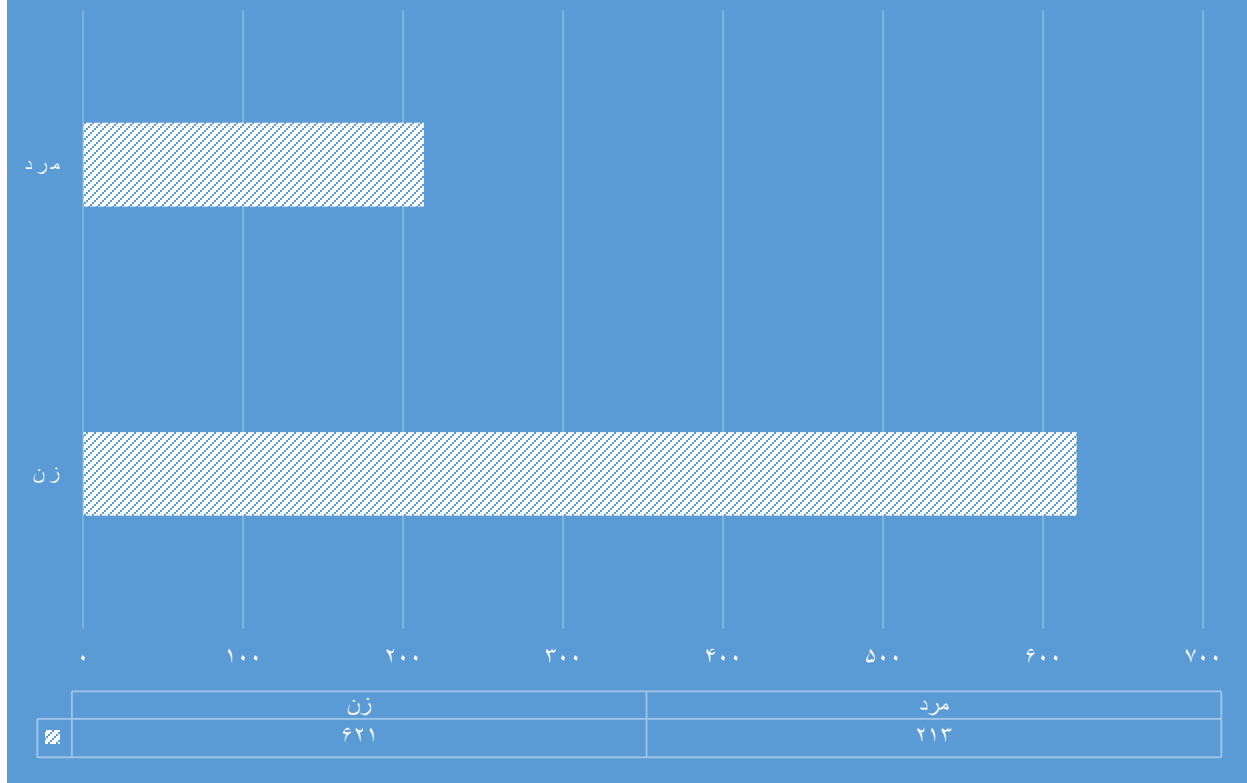

هشتم) توسعه آگاهی عمومی در زمینه حقوق بشری زنان

خشونت علیه زنان یکی از چالش‌های جدی فراراه تأمین حقوق بشری زنان در افغانستان می‌باشد. ضعف آگاهی مردم از حقوق زنان یکی از عوامل اساسی این معضل به حساب می‌آید. از اینرو توسعه آگاهی شهروندان در مورد حقوق بشری زنان باعث می‌شود تا زنان به صورت ویژه مورد حمایت قرار گرفته و زمینه‌های دسترسی آنان به حقوق بشری‌شان مساعد گردد. با توجه به این مهم، بخش حمایت و انکشاف حقوق زنان دفتر ساحوی کابل بر اساس برنامه عمل سالانه کمیسیون، در جریان سال ۱۳۹۷ به تعداد ۲۵ جلسه آگاهی‌دهی را در ولایت کابل (ولسوالی‌های قره‌باغ، استالیف، کلکان، گل‌دره، پغمان)، ولایت پروان، پنجشیر، کاپیسا، میدان وردک و غزنی برگزار نموده است.

با تدویر این سلسله جلسات آموزشی، دانش و آگاهی ۸۳۴ نفر (۶۲۱ زن و ۲۱۳ مرد) از گروه‌های مختلف جامعه در مورد موضوعات چون؛ حقوق زنان در قوانین ملی و بین‌المللی، قانون منع خشونت علیه زنان، خشونت‌های خانوادگی و پیامدهای ناگوار آن، فرار از منزل و علل و عوامل آن و دستاورد های کمیسیون مستقل حقوق بشر افغانستان ارتقاء یافته‌است. طوری‌که در نمودار زیر نیز مشاهده می‌شود، از مجموع افرادی که در این جلسات شرکت کرده‌اند، ۶۲۱ تن آنانرا زنان و ۲۱۳ نفر آنانرا مردان تشکیل می‌دهد.

آمار اشتراک کنندگان جلسات آموزشی بخش زنان

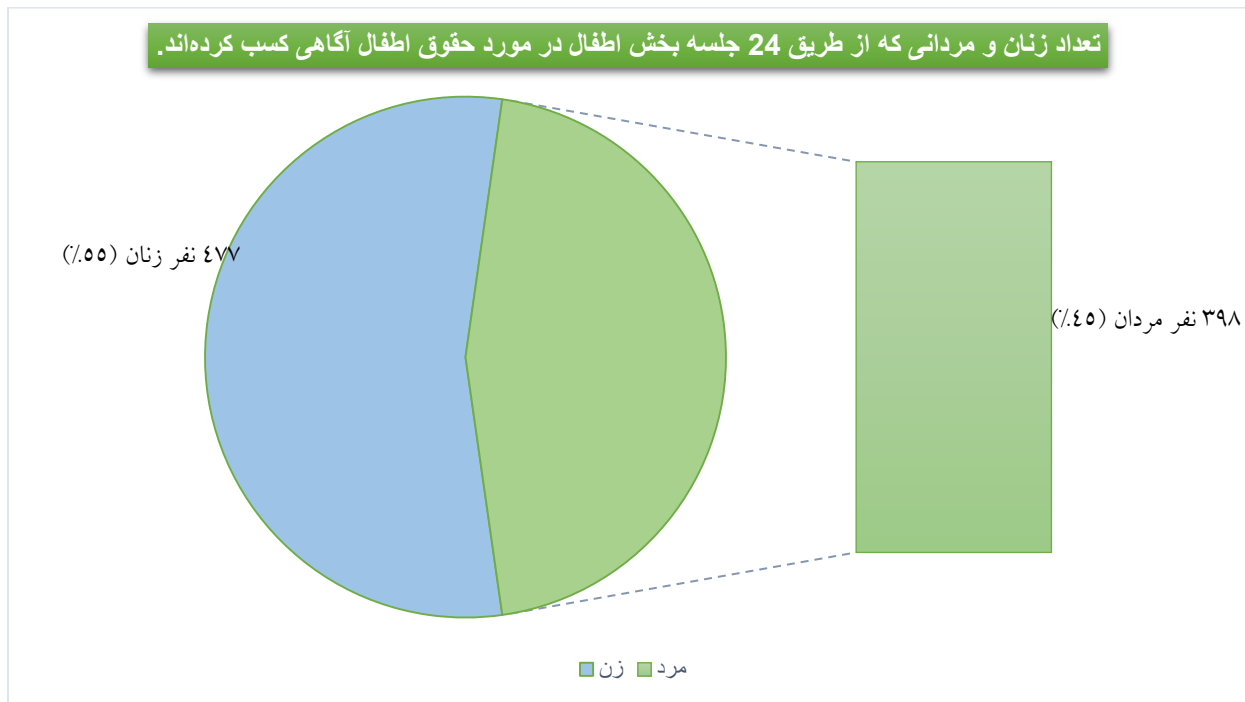

نهم) توسعه آگاهی عمومی در زمینه حقوق اطفال

بخش حمایت و انکشاف حقوق اطفال یکی از بخش‌های کاری مهم دیگر کمیسیون می‌باشد. این بخش ضمن حمایت از حقوق کودکان، بر اساس برنامه عمل کمیسیون مؤظف است تا یک سلسله جلسات آموزشی را در زمینه حقوق اطفال دایر نماید. با وجود آنکه کارهای زیادی از سوی نهادهای مختلف در زمینه حقوق کودکان انجام شده‌است اما به دلیل ضعف آگاهی عمومی خانواده‌ها و جامعه، حقوق اطفال نقض می‌گردد و به حقوق بشری آنان توجه لازم صورت نمی‌گیرد، این امر یکی از نگرانی‌های همیشگی کمیسیون بوده‌است.

با در نظرداشت نکته مهم، بخش حمایت و انکشاف حقوق اطفال دفتر ساحوی کابل در جریان سال ۱۳۹۷ مطابق برنامه عمل کمیسیون به تعداد ۲۴ جلسه آموزشی را برای استادان و دانش‌آموزان مکاتب، مسئولین مراکز اصلاح و تربیت اطفال، پرورشگاه‌ها، زنان، محصلین، محجوزین و سایر افرادی که نقش مؤثر در حمایت از حقوق کودکان دارند، دایر نموده است. تعداد افرادی که آگاهی شان از طریق این برنامه‌ها در مورد حقوق بشری کودکان ارتقاء یافته‌است، به ۸۷۵ نفر می‌سد که از آن جمله ۴۷۷ آن زنان و ۳۹۸ نفر آن را مردان تشکیل می‌دهند.

نمودار زیر تعداد افرادی را که در مورد حقوق اطفال آگاهی یافته‌اند با تفکیک زن و مرد نشان می‌دهد:

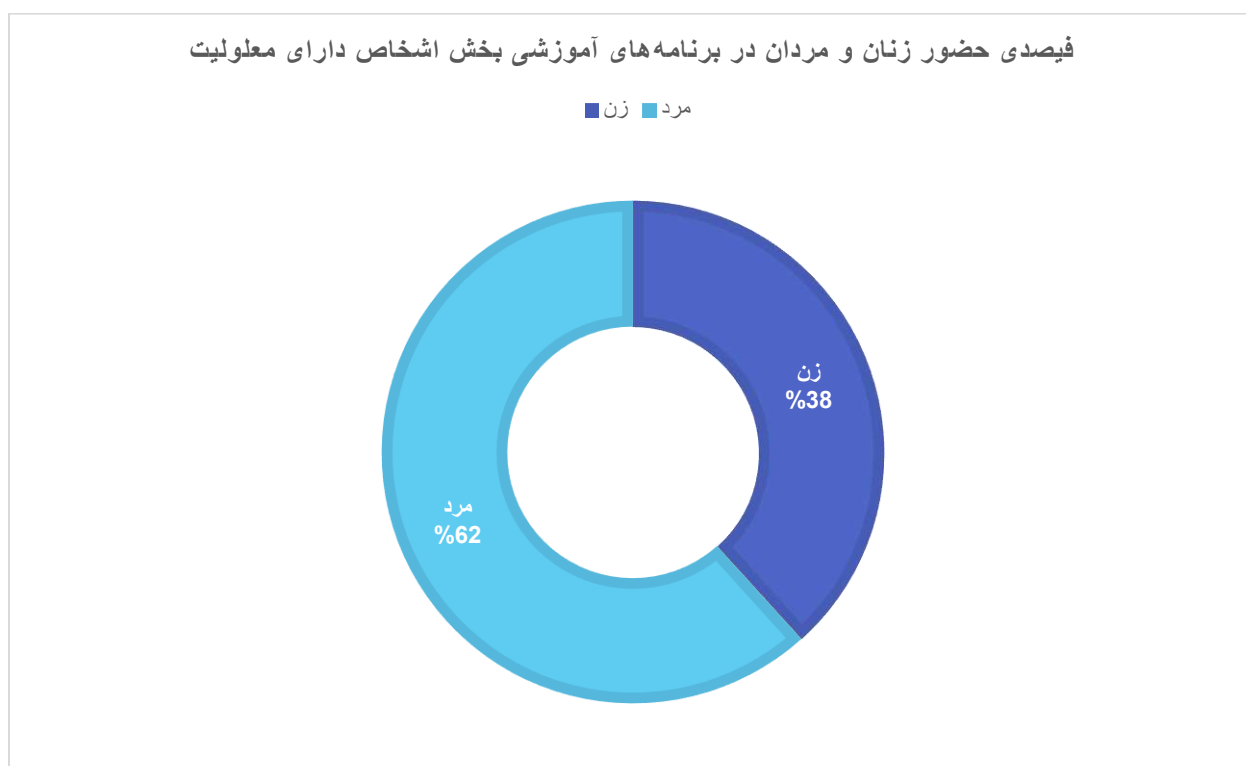
اشتراک کنندگان جلسات فوق‌الذکر، در مورد موضوعات چون؛ قانون تشکیل، وظایف و صلاحیت‌های کمیسیون مستقل حقوق بشر افغانستان، آسیب‌های اجتماعی اطفال (طفل آزاری و اطفال شاهد خشونت خانگی و پیامدهای خشونت علیه اطفال)، مکانیزیم‌های حمایتی اطفال متخلف از قانون، نقش والدین در تربیت اطفال و جلوگیری از خشونت علیه اطفال، حقوق طفل از دیدگاه اسلام، حقوق بشری اطفال مطابق اسناد بین‌المللی بخصوص کنوانسیون حقوق طفل (حقوق بنیادین اطفال، حق برخورداری از سلامت جسم، روان و اخلاق، حقوق سیاسی طفل، حقوق اجتماعی، فرهنگی اطفال، حق امنیت اجتماعی، منع بهره‌کشی و کار اطفال، ممنوعیت ازدواج اطفال، حق دسترسی به تعلیم و تربیه با کیفیت و معیاری)، پیامدهای عدم توجه به اطفال و ممنوعیت سوء استفاده جنسی از اطفال آگاهی داده شده‌اند.

بخش حمایت و انکشاف حقوق اطفال دفتر ساحوی کابل علاوه بر تدویر جلسات آموزشی، در جریان سال ۱۳۹۷ به تعداد ۲۱۶۰ نفر از دانش‌آموزان (۱۲۴۰ دختر و ۹۲۰ پسر) را از طریق تدویر برنامه آموزش طفل به طفل در مورد حقوق کودکان آموزش داده است. این برنامه در دو مرحله اجرا گردیده است. در مرحله اول، به تعداد ۱۱ نفر (۷ زن ۴ مرد) از معلمان از مکاتب مختلف خصوصی و دولتی و از نواحی مختلف شهر کابل در هماهنگی با ریاست معارف شهر گزینش شدند و به صورت رسمی دعوت گردیدند تا در برنامه آموزش حقوق طفل توسط معلم به دانش‌آموز اشتراک نمایند. این استاد طی سه روز حقوق اطفال را آموزش دیدند و مواد آموزشی برای

هریک از معلمان داده‌شد. در مرحله دوم، هریک از این معلمان طبق تقسیم اوقات درسی در صنوف‌شان، دانش آموزان در مکاتب خود را طی یک ماه در مورد حقوق بشری اطفال آموزش داده‌اند.

دهم) توسعه آگاهی عمومی در زمینه حقوق اشخاص دارای معلولیت

بخش حمایت و انکشاف حقوق اشخاص دارای معلولیت دفتر ساحوی کابل در جریان سال مالی ۱۳۹۷ طبق برنامه عمل سالانه کمیسیون، ۲۴ جلسه آگاهی‌دهی را در زمینه حقوق اشخاص دارای معلولیت دایر نموده‌است. این جلسات در ولایات کابل، پروان، پنجشیر، کاپیسا و میدان وردک با اشتراک اقشار مختلف جامعه برگزار شده است.

عدم توجه به حقوق اشخاص دارای معلولیت یکی از نگرانی‌های جدی و همیشگی کمیسیون به حساب می‌آید، نبود آگاهی، نحوه رفتار با اشخاص دارای معلولیت را غیر انسانی و حتی تحقیر آمیز ساخته‌است. بنابراین آگاهی‌دهی یکی از راه‌های مناسب برای رفع این مشکل و نگرانی است. ارتقاء آگاهی شهروندان در مورد حقوق بشری اشخاص دارای معلولیت، ضمن اینکه خود اشخاص دارای معلولیت را قادر می‌سازد تا برای دفاع از حقوق‌شان دادخواهی نمایند، زمینه حمایت از حقوق آنها توسط دیگران را نیز فراهم می‌سازد.

با تدویر این جلسات مجموعاً ۸۲۷ نفر (۳۱۷ زن و ۵۱۰ مرد) در زمینه اهداف و میکانیزم‌های کاری کمیسیون، حقوق بشری افراد دارای معلولیت در اسناد ملی و بین‌المللی، چگونگی رفتار با اشخاص دارای معلولیت، چگونگی

حمایت از حقوق و آزادی‌های این گروه اجتماعی آگاهی حاصل نموده‌اند. اشتراک کنندگان این برنامه علاوه بر افراد دارای معلولیت، سایر اقشار و اصناف جامعه نیز بوده‌اند.

دفتر ساحوی کابل در سال مالی ۱۳۹۷ بر تدویر جلسات آموزشی، به منظور رفتار شایسته و انسانی با اشخاص دارای معلولیت، رهنمود رفتاری را تهیه نموده و به نشر سپرده‌است. این رهنمود به مردم را کمک می‌کند تا با اشخاص دارای معلولیت رفتار شایسته و عاری از تحقیر و توهین داشته باشند و اشخاص دارای معلولیت به عنوان اشخاص مفید، مؤثر و توانمند فکر کنند تا به مرور در کشور ما یک جامعه همه شمول شکل بگیرد.

۵: به فرد دارای معلولیت خیره نشویم و سوالات غیر ضروری نپرسیم.

کمیسیون مستقل حقوق بشر افغانستان
دفتر ساحوی کابل
بخش حمایت و انکشاف حقوق اشخاص دارای معلولیت

۱۱ نکته مهم در مورد چگونگی رفتار با افراد دارای معلولیت که باید از آن آگاه باشیم :

۶: بدون اجازه از افراد دارای معلولیت ذهنی عکس و فیلم نگیریم و منتشر نکنیم.

۱: قبل از کمک به فرد دارای معلولیت، از او اجازه بگیریم

من می‌خواهم خدمت کنم، شما می‌توانید کمک کنید؟

۳: زبان اشاره را تمسخر یا تقلید نکنیم.

۷: اگر دیدیم فرد دارای معلولیت مورد آزار یا سوءاستفاده قرار گرفته، به او کمک کنیم.

من می‌خواهم به او کمک کنم!

۲: موقع صحبت کردن با فرد دارای معلولیت، خود فرد را مخاطب قرار دهیم، نه همراهانش را.

۴: هنگام گفتگو با افراد ناشنوا، آرام و شمرده صحبت کنیم. در صورت نیاز از آنها بخواهیم منظور خود را برای ما بنویسند.

۸: پیش از ترک محل یا قبل از ورود، به فرد نابینا اطلاع دهیم.

من رفتم

۹: چوکی مخصوص افراد دارای معلولیت را اشغال نکنیم.

۱۰: پیاده روها، معابر عمومی و خط ویژه‌ی جهت یابی نایابان را مسدود نکنیم.

۱۱: همواره ترمنولوژی خاص ادبیات مربوط به اشخاص دارای معلولیت استفاده نماییم.

یازدهم) افزایش آگاهی خبرنگاران و نمایندگان رسانه‌ها در زمینه حقوق بشر

بخش تعلیمات حقوق بشر دفتر ساحوی کابل مطابق بازده ۱,۱,۲ برنامه عمل سالانه کمیسیون، در جریان سال ۱۳۹۷، چهار جلسه هماهنگی را به صورت ربعوار برای نمایندگان رسانه‌ها دایر نموده‌است. این جلسات در ولایات کابل، پنجشیر، پروان و کاپیسا برگزار شده است که در آن جمعاً به تعداد ۵۴ نفر (۶ زن و ۴۸ مرد) شرکت نموده‌اند. در این جلسات ضمن بحث در مورد حق آزادی بیان و محدودیت‌های آن، مشکلات و مطالبات رسانه‌ها نیز مطرح و دریافت گردیده‌است.

رسانه‌ها قادر هستند که در زمان واحد پیام حقوق بشری را برای تعداد زیادی از شهروندان منتقل نمایند. به این خاطر رسانه‌ها با داشتن هزارها مخاطب در زمان واحد نقش مؤثر در توسعه و گسترش حقوق بشر دارند. بنابراین، آموزش حقوق بشر برای مسئولین و کارمندان رسانه‌ها در مورد مفاهیم، اصول و موازین حقوق بشر از یکطرف باعث افزایش آگاهی نمایندگان رسانه‌ها در مورد حق آزادی بیان می‌شود و از جانب دیگر سبب تقویت روابط کاری رسانه‌ها با کمیسیون شده و میزان همکاری‌شان با کمیسیون افزایش می‌یابد. مثلاً تهیه و نشر ۲۵۷۴۰ دقیقه برنامه تلویزیونی و رادیویی در ولایات تحت پوشش دفتر ساحوی کابل دلیلی بر افزایش همکاری رسانه‌ها با دفتر ساحوی کابل می‌باشد. در حالی که تعداد دقیق این برنامه‌ها در سال گذشته به ۲۴۸۵۵ دقیقه می‌رسید.

دوازدهم) ارتقاء آگاهی عمومی در مورد حقوق بشر از طریق نشر برنامه‌های رادیویی و تلویزیونی

دفتر ساحوی کابل در جریان سال مالی ۱۳۹۷، به تعداد ۲۵۵۰۰ دقیقه برنامه رادیویی و تلویزیونی را از طریق رادیوها و تلویزیون‌های همکار به نشر رسانیده است. دفتر ساحوی کابل با درک اهمیت نقش رسانه‌ها در گسترش حقوق بشر و بر مبنای بازده ۱,۱,۲ برنامه عمل کمیسیون، در سال مالی ۱۳۹۷ با ۵ رادیوی محلی تفاهمنامه همکاری را امضا کرده و به منظور نشر برنامه‌های حقوق بشری که از جانب کمیسیون تهیه می‌گردد، با مسئولین رادیوهای فوق قرارداد نموده‌است. رادیوهای که دفتر ساحوی کابل با آنها قرارداد نموده‌است با توجه به واجدالشرایط بودن آنها از ولایات مختلف تحت پوشش گزینش گردیده‌اند. رادیو دنیای نوین در ولایت پروان، رادیو غز، اف، ام در ولایت میدان وردک، رادیو زینت در ولایت لوگر، رادیو معرفت در ولایت کابل و رادیو و تلویزیون غزنویان در ولایت غزنی از جمله رسانه‌های محلی‌اند که دفتر ساحوی کابل در جریان این سال با آنها قرارداد همکاری داشته‌است. علاوه بر رادیوهای فوق، دفتر ساحوی کابل با رادیو آزادی و تلویزیون آریانا نیز همکاری نزدیک داشته و مباحث و موضوعات حقوق بشری را از طریق این دو رسانه مهم ملی و بین‌المللی به صورت هفته‌وار و رایگان به نشر رسانیده است که در زیر به صورت جداگانه توضیح داده خواهد شد.

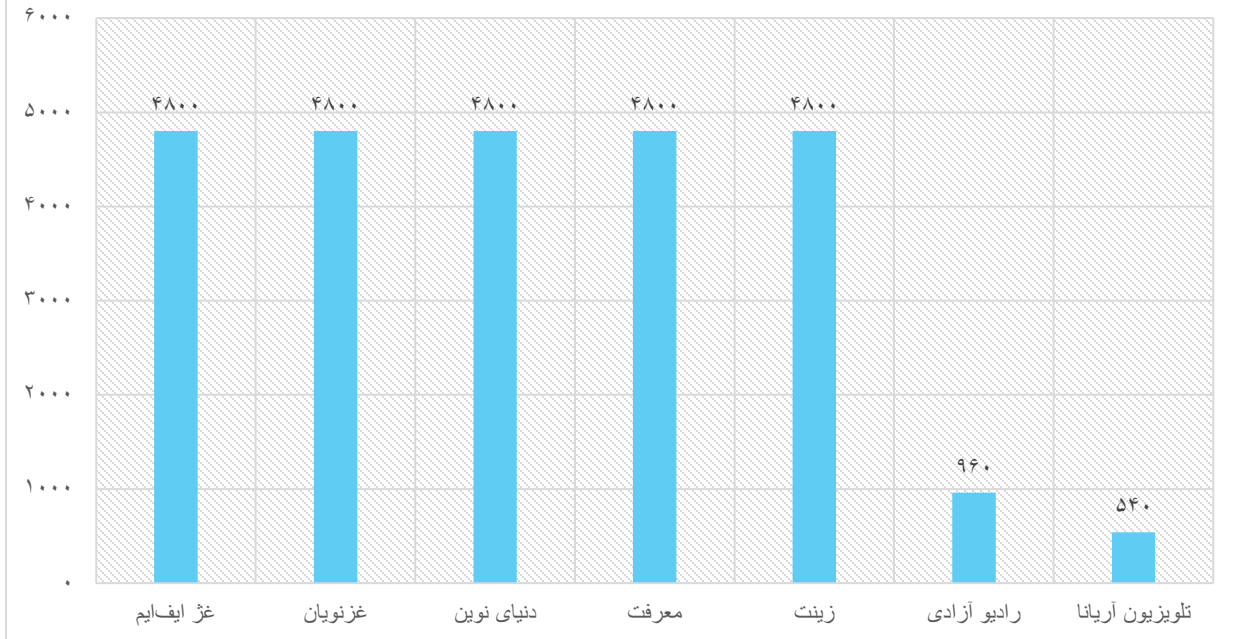
موضوعات نظیر؛ مفاهیم حقوق بشر، اصل کرامت انسانی، اصل آزادی، اصل برابری، حق زندگی، آزادی و امنیت شخصی، حقوق بشری زنان مطابق اسناد ملی و بین‌المللی، مشارکت سیاسی زنان در انتخابات، راهکارهای کاهش خشونت علیه زنان، قطعنامه ۱۳۲۵، فرار از منزل، عوامل و پیامدهای آن، حقوق اطفال، حقوق اشخاص دارای معلولیت، حقوق مظنون و متهم، اصول محاکمه عادلانه، حق آزادی بیان، حق آزادی اجتماعات، محیط زیست، دادخواهی، گرامی داشت از روز جهانی زن و روز جهانی طفل مباحثی بوده که بعد از تهیه و نهایی شدن آن برای رادیوها فرستاده شده و به دست نشر سپرده شده است. این برنامه‌ها در هر هفته دوبار به مدت نیم ساعت به نشر رسیده و سپس بازپخش آن در صبح روز بعد دوباره نشر گردیده است.

علاوه بر آن، برنامه‌های نشر شده در روزهای جمعه هر هفته نیز به صورت تکراری به نشر رسیده است. یعنی هر رادیو در هر هفته ۵ ساعت (۳۰۰ دقیقه) از برنامه‌های خویش را به موضوعات حقوق بشر اختصاص داده است. که مجموع دقایق نشر شده توسط هر رادیو در یک ماه به ۱۲۰۰ دقیقه می‌رسد. مجموع دقایق برنامه‌های نشر شده ۵ رادیو در یک ماه، ۶۰۰۰ دقیقه می‌شود. که طی ۴ ماه جمعاً به تعداد ۲۴۰۰۰ دقیقه برنامه رادیویی (به زبانهای دری و پشتو) تنها از طریق ۵ رادیوی قراردادی به نشر رسیده است.

چنانچه تذکر داده شد، دفتر ساحوی کابل علاوه بر رادیوهای متذکره که با آنها قرارداد امضا نموده است با تعدادی از رادیوها و تلویزیون‌های دیگر نیز به صورت رایگان همکاری داشته است که جمعاً تعداد دقایق برنامه‌های رادیویی و تلویزیونی به ۲۵۷۴۰ دقیقه می‌رسد. از این میان تعداد ۲۴۰۰۰ دقیقه آن از طریق رادیوهای قراردادی نشر شده و متباقی آن که توسط رادیوها و تلویزیون‌های دیگر به صورت داوطلبانه به نشر رسیده قرار زیر می‌باشد:

دفتر ساحوی کابل در جریان سال ۱۳۹۷ به تعداد ۹۶۰ دقیقه برنامه رادیویی به طور داوطلبانه توسط رادیو آزادی به زبانهای دری و پشتو در زمینه موضوعات حقوق بشری به نشر رسانیده است. این همکاری بر اساس تفاهم میان دفتر ساحوی کابل و مسئولین رادیو آزادی شکل گرفته و از چهار سال به اینسو ادامه دارد. رادیو آزادی یک شبکه جهانی است که در سراسر جهان و افغانستان شنونده دارد. بنابراین، نشر مباحث و موضوعات حقوق بشر از طریق این شبکه فرصت خوبی برای توسعه و گسترش حقوق بشر می‌باشد. به همین خاطر برنامه‌های که از طریق این شبکه تا کنون به نشر رسیده است پیامدهای مثبت و چشمگیر در پی داشته است. افزایش طرح سوالات، مراجعه افراد به دفتر ساحوی کابل و همچنان ارائه فیدبک‌ها از جانب افراد و شنوندگان این رادیو به بخش آموزش نشانه‌های از تأثیر مثبت برنامه‌های می‌باشد که از طریق این رادیو تاکنون به نشر رسیده است.

آمار برنامه‌های رادیویی و تلویزیونی حقوق بشر

علاوه بر برنامه‌های که از طریق رادیوهای متذکره در مورد حقوق بشر به نشر رسیده است، بخش‌های پروگرامی دفتر ساحوی کابل به تعداد ۲۷ برنامه (۵۴۰ دقیقه) را از طریق شبکه جهانی تلویزیون آریانا به صورت زنده نیز به نشر رسانیده است. این برنامه‌ها بر اساس تفاهم قبلی هفته یکبار به صورت زنده انجام شده است. در این برنامه‌ها موضوعاتی مانند: مفاهیم، اصول، ویژگیها و مصادیق حقوق بشر، عدم تبعیض، ممنوعیت خشونت علیه زنان، ازدواج‌های اجباری و پیامدهای آن، حق کار زنان روز جهانی منع خشونت، اهمیت رعایت حریم خصوصی در خانواده، آزار و اذیت زنان، عوامل خشونت علیه زنان، حق دسترسی زنان به تعلیم و تربیت، پیامدهای تنبیه بدنی اطفال، مشکلات اطفال دارای معلولیت، تبعیض میان طفل پسر و طفل دختر در خانواده‌ها، کودک آزاری، خشونت علیه اطفال و پیامدهای آن، کار شاقه اطفال و پیامدهای آن به بحث گرفته شده و شهروندان در ساحات تحت پوشش این دفتر در مورد این مفاهیم آگاهی حاصل نموده‌اند.

توزیع نشرات

کمیسیون مستقل حقوق بشر افغانستان علاوه بر تدویر برنامه‌های آموزشی، نشرات چاپی گسترده در زمینه حقوق بشر نیز دارد. سالانه هزاران نسخه ماهنامه حقوق بشر، جزوه‌ها، بروشورها و سایر نشرات در ارتباط به حقوق بشر چاپ شده و در لایات کشور توزیع می‌گردد. دفتر ساحوی کابل نیز در روند توزیع نشرات کمیسیون سهم سازنده گرفته و در تمام ساحات تحت پوشش خویش نشرات چاپی کمیسیون را توزیع می‌نماید.

دفتر ساحوی کابل در سال مالی ۱۳۹۷ به تعداد ۲۴۸۵۰ جلد ماهنامه و سایر نشرات کمیسیون را در تمام ساحات تحت پوشش این دفتر توزیع نموده و در دسترس علاقه‌مندان قرار داده‌است تا زمینه آگاهی شهروندان را در مورد حقوق بشر مساعد سازد. از این میان، به تعداد ۲۳۹۰۰ جلد ماهنامه حقوق بشر، ۵۰۰ جلد اعلامیه‌های حقوق بشر، ۴۵۰ جلد کنوانسیون‌های حقوق بشری و سایر جزوات توزیع شده‌است. این رقم در مقایسه به سال گذشته (سال ۱۳۹۶) ۱.۲۰ فیصد افزایش را نشان می‌دهد.

مرکز معلوماتی حقوق بشر در کتابخانه مرکزی پوهنتون کابل

دفتر ساحوی کابل سیستم توزیع نشرات چاپی را بازنگری نموده و تدابیری را اتخاذ نموده‌است تا نشرات حقوق بشر ضایع نشده و به دست خوانندگان آن برسد. ارسال نشرات ضمن مکتوب رسمی به ادارات، ارسال نشرات توسط پاکت‌های رسمی در دفاتر مقامات عالی رتبه، تجهیز دوامدار مراکز معلوماتی حقوق بشر در کتابخانه‌های عامه، توزیع نشرات در محافل، مجالس، کنفرانس‌ها و سایر برنامه‌های آموزشی، توزیع نشرات به صورت گسترده در دانشگاه‌ها و مکاتب و ارسال نشرات به تمام ولایات تحت پوشش و توزیع آن توسط رضاکاران حقوق بشر از شیوه‌های است که در این زمینه استفاده شده‌است. علاوه بر کتاب توزیع نشرات هم تهیه شده تا از توزیع نشرات نظارت لازم صورت گرفته و هیچ نسخه‌ای از نشرات بی مورد ضایع نگردد.

چالش‌ها

همانطوریکه در قسمت‌های قبلی گزارش مطالعه کردیم، دفتر ساحوی کابل در جریان سال مالی ۱۳۹۷ در تطبیق و اجرای برنامه عمل سالانه خویش موفق بوده و دستاوردهای چشم‌گیر و قابل ملاحظه داشته‌است، با همه این موفقیت‌ها، برنامه آموزش و ترویج حقوق بشر با چالش‌های جدی نیز روبرو بوده‌است، این چالش‌ها باعث شده‌است که برنامه‌های آموزشی دفتر ساحوی کابل با مشکلات و موانع روبرو شود. در این قسمت گزارش، عمده‌ترین چالش‌های فراراه تطبیق برنامه‌های آموزشی و آگاهی‌دهی حقوق بشر در ساحات تحت پوشش دفتر ساحوی کابل بررسی می‌شود:

اول) ناامنی و تداوم مخاصمات مسلحانه: ناامنی یکی چالش‌های جدی فراراه توسعه حقوق بشر در کشور می‌باشد. این امر سبب شده‌است تا دفتر ساحوی کابل نتواند به قسمت زیادی از ساحات تحت پوشش خود به صورت مستمر دسترسی داشته و برنامه‌های آموزشی خود را تطبیق نماید. ناامنی در بخشی از ساحات تحت پوشش دفتر ساحوی کابل از یک طرف باعث شده‌است که همکاران این دفتر به آن ساحات سفر نتواند و در نتیجه برنامه‌های آموزشی در آن تطبیق نشود و از جانب دیگر فعالان و رضاکاران حقوق بشر در آن ساحات احساس امنیت نکنند و قادر به انجام فعالیت‌های حقوق بشری در محل زندگی خود نشوند. با ادامه ناامنی زمینه توسعه و تعمیم حقوق بشر در مناطق ناامن فراهم نشده و تبلیغات منفی علیه حقوق بشر تعمیم و گسترش پیدا می‌کند. این امر یک چالش جدی فراراه تأمین و تحقق حقوق بشر در کشور می‌باشد.

دوم) عرف و عنعنات ناپسند: یکی از چالش‌های بزرگ فراراه توسعه حقوق بشر در ساحات تحت پوشش این دفتر، حاکمیت عرف و عنعنات ناپسند در برخی از مناطق می‌باشد. این عرف‌ها که ریشه عمیق در فرهنگ و باورهای مردم دارد مشکلات توسعه و گسترش حقوق بشر را در جامعه چندین برابر می‌سازد. در چنین حالتی افراد با پیش فرض‌های ناصحیح که ریشه در سنت‌های ناصحیح اجتماعی دارد، در برنامه‌های آموزشی اشتراک می‌کنند و موازین حقوق بشر را در تعارض با قواعد رایج در فرهنگ جامعه می‌بینند و در نتیجه برنامه‌ها به سادگی باعث تغییر ذهنیت چنین افراد نمی‌شود.

سوم) بنیادگرایی و اندیشه‌های افراطی: یکی از چالش‌های که به طور همیشه دفتر ساحوی کابل در برنامه‌های آموزشی خود به آن روبرو بوده‌است، طرح تعارض حقوق بشر با برداشت‌های افراطی از آموزه‌های دینی می‌باشد. افرادی که این بحث را مطرح می‌کنند بیشتر با رویکرد و نگاه بنیادگرایانه از دین وارد بحث می‌شوند، به این خاطر حقوق بشر را پدیده ضد دین می‌دانند. که البته با فهم عمیق‌تر از حقوق بشر این مشکل قابل رفع می‌باشد. زیرا تعارضی بین موازین حقوق بشر و اساسات دین مقدس اسلام وجود ندارد. کافی است سطح آگاهی بلند برود.

نتیجه گیری

آموزش حقوق بشر یکی از فعالیت‌های مهم دفتر ساحوی کابل در جریان سال مالی ۱۳۹۷ بوده است. این دفتر مطابق برنامه عمل سالانه کمیسیون سعی نموده تا در طول سال افراد و گروه‌های مختلف اجتماعی را در ساحات تحت پوشش خود به صورت متوازن در زمینه موازین حقوق بشر آموزش دهد. آموزش حقوق بشر ضمن اینکه باعث افزایش اعتماد میان مردم و کمیسیون شده و از جانب دیگر شهروندان را قادر می‌سازد تا از حقوق و آزادی‌های شان به صورت آگاهانه دفاع نمایند.

دفتر ساحوی کابل طی این سال با راه اندازی برنامه‌های دراز مدت و کوتاه مدت نظیر کارگاه‌ها، سمینارها، کنفرانس‌ها، جلسات، تدریس حقوق بشر در دانشگاه‌ها توانسته است دانش و آگاهی ۸۴۸۱ نفر (شامل ۴۵۲۲ زن و ۳۹۵۹ مرد) از گروه‌های مختلف شهروندان را در ساحات تحت پوشش این دفتر، در مورد مفاهیم، مصادیق، اصول و موضوعات مرتبط با حقوق بشر ارتقاء بخشد.

ارزیابی‌های انجام شده نشان می‌دهد که در سال مالی ۱۳۹۷ تعداد برنامه‌های آموزشی و آگاهی‌دهی دفتر ساحوی کابل، تعداد مستفید شدگان این برنامه‌ها و نتایج عملی آن در مقایسه با سال مالی گذشته به صورت قابل ملاحظه افزایش یافته و تعداد بیشتر شهروندان از این خدمات مستفید شده و دسترسی شهروندان به خدمات حقوق بشری دفتر ساحوی کابل، خصوصاً دسترسی زنان، افزایش یافته است.

برنامه‌های آموزشی دفتر ساحوی کابل نتایج عملی قابل ملاحظه به دنبال داشته و باعث تغییرات محسوس و قابل ارزیابی شده است؛ افزایش ۲۸ درصدی مراجعین دفتر ساحوی کابل، تقویت همکاری دانشگاه‌ها، موسسات تحصیلات عالی و مراکز علمی با دفتر ساحوی کابل، تقویت همکاری و هماهنگی دفتر ساحوی کابل با حکومت‌های محلی در ولایات تحت پوشش و مقامات و نهادهای دفاعی، امنیتی، عدلی و قضایی در سطح ملی، افزایش مطالبات نهادهای دولتی و غیر دولتی برای تدویر و پیشبرد برنامه‌های آموزشی از جمله نتایج عملی و دستاوردهای مهم فعالیت‌های آموزشی دفتر ساحوی کابل به شمار می‌آید.

پیشنهادات

با توجه به یافته‌های گزارش حاضر، خصوصاً چالش‌ها و مشکلاتی که فراراه تطبیق بهتر برنامه‌های آموزشی دفتر ساحوی کابل وجود دارد، موارد زیر به عنوان راهکارهای عملی برای بهبود این حوزه، پیشنهاد می‌شود:

۱. چنانچه در متن گزارش نیز آمده است، رسانه‌ها نقش حیاتی در گسترش حقوق بشر در جامعه دارد. لذا پیشنهاد می‌شود تا از طریق امضای تفاهمنامه با رسانه‌ها زمینه نشر مفاهیم حقوق بشر به صورت سلسله وار مساعد شود.

۲. با توجه به اینکه از طریق دانشگاه‌ها زمینه آموزش تعداد زیاد از محصلین در زمینه حقوق بشر مساعد می‌باشد، بنابراین پیشنهاد می‌شود تا در سال آینده زمینه امضای تفاهمنامه با تعداد بیشتر از دانشگاه‌ها فراهم شود، تا از این طریق زمینه تدریس مضمون حقوق بشر در سایر دانشکده‌ها نظیر کمپوتر ساینس، انجینری، طب و امثال آن نیز فراهم شود.

۳. شامل کردن مضمون حقوق بشر در کریکولم درسی دانشگاه‌های دولتی و نصاب تعلیمی معارف یکی از راهکارهای بنیادی جهت ترویج و توسعه حقوق بشر می‌باشد، بنابراین، پیشنهاد می‌شود که وزارت‌خانه‌های مربوطه با رعایت تعهدات بین‌المللی دولت افغانستان در این زمینه، تدابیر لازم را در این عرصه اتخاذ نمایند.

۴. چنانچه در گزارش نیز آمده است، عدم آگاهی از حقوق بشر که ریشه در بیسوادی دارد یکی از چالش‌های جدی توسعه حقوق بشر می‌باشد. لذا پیشنهاد می‌شود تا زمینه آموزش سواد و موازین حقوق بشر به زبان ساده از طریق معینیت سواد آموزی برای افراد بیسواد کشور بیشتر از پیش مساعد شود.

۵. از اینکه مکاتب نیز به نوبه خود از یکطرف با تمام خانواده‌ها ارتباط نزدیک دارند و از جانب دیگر به صورت مستمر به تربیت کودکان می‌پردازند، لذا پیشنهاد می‌شود تا زمینه آموزش حقوق بشر به معلمان مکاتب بیشتر از پیش مساعد گردد. این امر باعث می‌شود تا کودکان از ابتدا در مورد موازین حقوق بشر آموزش ببینند و از این طریق پیام حقوق بشر را به خانواده‌های شان نیز منتقل نمایند.